

USHTRIA

Viti i 74-të i botimit Nr. 3 (827701)

Botim Qendror i Ministrisë së Mbrojtjes

E premte, 15 Janar 2021

Qendra Stërvitore e Forcës Ajrore Kuçovë

Teknikë helikopteri: Përfundon kursi bazë i nënoficerit, faza e dytë

Më 8 janar 2021, në mjediset e Qendrës Stërvitore të Forcës Ajrore, të dislokuar në Kuçovë u zhvillua ceremonia e përfundimit të kursit bazë të nënoficerit, faza e dytë, në specialitetin "Forcë Ajrore". Në këtë aktivitet mori pjesë zëvendëskomandanti i Forcës Ajrore, kolonel Ylli Pulaj, shefi i Qendrës Stërvitore të

Forcës Ajrore major Ervin Demo, komandanti i Bazës Ajrore Kuçovë major Arqile Olldashi, kursantët e sapo certifikuar si dhe stafi e instruktorët e kësaj qendre. Kolonel Ylli Pulaj, në fjalën e tij përshëndetëse përgëzoi nënoficerët për seriozitetin e përkushtimin e treguar gjatë kësaj faze arsimimi...

» faqe 4

Ministri Peleshi pret ambasadorin e SHBA në Tiranë Yuri Kim

Konfirmohen marrëdhëniet e shkëlqyera në fushën e Mbrojtjes mes Shqipërisë dhe SHBA

Ambasadorja Kim: "Defender Europe 2021", me 6000 trupa amerikanë është stërvitja më e madhe ushtarake e zhvilluar ndonjëherë në Shqipëri së bashku edhe me aleatë të tjerë të NATO-s » faqe 3

Kontingjenti i 8-të EOD nis për Letoni

Ministri Peleshi: Kontingjenti ynë do kontribuojë në mbrojtjen kolektive të Aleancës

» faqe 3

Në mjediset e Batalionit Komando

Stërvitje 3 mujore: Përfundon Kursi XVII-të "Komando"

Më 8 janar 2021, në mjediset e Batalionit Komando, u zhvillua ceremonia e përfundimit të Kursit XVII Komando. Në këtë ceremoni morën pjesë: komandanti i Forcës Tokësore gjeneral brigade Arben Kingji, atasheu ushtarak i Republikës së Kosovës kolonel Bashkim Shillova, shefi i Shtabit të Forcës Tokësore kolonel Ilirjan Dauti...

» faqe 4

FA në zonat e përmytura

Shpërndahen 900 pako ushqimore në qarkun Durrës dhe Lezhë

Ditën e diel, më 10 janar 2021, në jug të vendit dhe në rajonin qendror situata ishte drejt normalizimit, ndërkohë që kishte një përmirësim të dukshëm edhe në Lezhë. Qarku i Shkodrës ishte në monitorim të vazhdueshëm si nga strukturat vendore ashtu edhe nga ato qendrore. Forcat e Armatosura po mundësojnë lëvizjen e banorëve me mjete lundruese...

» faqe 4

ANALIZË

NATO dhe sfida 5G

Përgatiti MSC. MIMOZA GOLIKJA

» faqe 9

NJË BOTIM I RËNDËSISHËM I AQFA

Faqe e re në historinë e arkivave ushtarake shqiptare

PROF. ASOC. DR. BERNARD ZOTAJ » faqe 6

KONSTITUOHET KOMITETI I EMERGJENCËVE CIVILE

Rehabilitimi i dëmeve nga dalja e lumit Drin në Bërdicë të Shkodrës

» faqe 7

MINISTRI I MBROJTJES INSPEKTON ZONAT E PËRMBYTURA

Niko Peleshi: Situata nën kontroll, 1450 trupa ushtarake në gatishmëri

Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile është në bashkëpunim të vazhdueshëm me të gjitha shtabet e ngritura nga pushteti vendor

PRURJET DY HERË MË TË LARTA SE NË VITIN 2010

Përmbytjet shumë më të ulëta, FA kanë dyfishuar gatishmërinë

Ministri i Mbrojtjes, Niko Peleshi, tha ditën e hënë më 11 janar, në një intervistë televizive se këtë vit, “prurjet kanë qenë dy herë më të larta në krahasim me vitin 2010, ndërsa përmbytjet janë shumë më të ulëta”. “Kanë qenë disa ditë intensive. Së pari, duhet të përmendim punën e shtabeve bashkiake dhe të prefekturave të ngritura prej disa ditësh, që kur u paralajmërua përmbytja. Ka pasur një bashkërendim shumë të mirë të shtabeve të qarqeve të rrezikuara dhe të prekura të Shkodrës, Dibrës, Lezhës, Fierit, Vlorës, Durrësit, Gjirokastrës dhe Tiranës, ku ka qenë rreziku më i madh dhe prekja më e madhe”, tha Peleshi.

Ai u shpreh se Forcat e Armatosura kanë dyfishuar gatishmërinë para se përmbytja të ndodhte. Peleshi u shpreh se, “është hera e parë e këtij niveli bashkëpunimi. Shifrat janë jashtëzakonisht optimiste. Jemi jashtë rrezikut të madh dhe zonave kritike si për shembull, Bushati, Nënshkodra dhe Dajçi, të cilat vitet e kaluara, duke filluar nga përmbytja e vitit 2010, që ka qenë më e madhja dhe në vazhdim, kanë qenë më të rrezikuara dhe ka shkakuar dëme të mëdha në familje, në shtëpi, banesa dhe bagëti. Ministri Peleshi bëri një bilanc paraprak të sipërfaqeve të përmbytura dhe familjeve të evakuuara. Ai u shpreh se, “janë rreth 8900 ha në të gjithë Shqipërinë të përmbytura sot që flasim. Janë evakuuar rreth 46 banesa. Numri më i madh i banesave të evakuara kanë qenë në qarkun e Lezhës.

Forcat tona të Armatosura kanë qenë me prezencën e tyre tokësore dhe Komandën Mbështetëse në zonat më të rrezikuara në Lezhë dhe Shkodër. Kanë ndihmuar në disa evakuime. Kemi pasur për shembull 54 forca efektive në Shkodër dhe 12 në Lezhë. Disa mjete”.

Peleshi tha se pjesa më e madhe e banorëve të evakuuar janë strehuar tek të afërmit. “Kemi pasur një situatë kritike në Lezhë, ku në disa ndërtime informale masivi i dheut poshtë tyre ka rrëshqitur duke i vënë realisht në rrezik. Janë rreth gjashtë objekte. Janë evakuuar të gjithë banorët, janë strehuar tek familjarët e tyre pjesa më e madhe, me

përjashtim të një familjeje që është strehuar diku tjetër. Dhe padyshim Instituti i Gjeologjisë ka shkuar, ka bërë vlerësimin dhe aty duhet një ndërhyrje”, tha Peleshi.

“Ndërhyrje duhen plot. Ka disa argjinatura të dëmtuara. Por duhet të them se puna për parandalimin e përmbytjeve e bërë në vitet e fundit, sidomos puna për pastrimin e kanaleve ujitëse-kulluese, apo puna e madhe e bërë për pastrimin e Drinit të Lezhës, ka sjellë një situatë shumë më të vogël përmbytjesh krahasuar me atë që do të ishte në të kaluarën me të njëjtën sasi reshjesh dhe të njëjtën sasi prurjesh në basenet tona”, shtoi Peleshi.

Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi ka inspektuar ditën e shtunë më 9 janar 2021, që prej orëve të para të mëngjesit punën e bërë në zonat e prekura nga përmbytjet e fundit në Shkodër e Lezhë. Në Kallmet të Lezhës, ministri vuri në dukje përmirësimin e situatës krahasuar me një ditë më parë për shkak edhe të ndalimit të reshjeve, por edhe punës së mirë të bërë në këto vite nga institucionet.

“Kjo tërheqje e nivelit të ujit dhe ky përmirësim i situatës së përmbytjes duhet ta them që vjen nga puna e bërë shumë mirë në këto vitet e fundit për pastrimin e kanaleve ujitëse e kulluese. Pra, tërheqja e shpejtë e ujit, kur reshjet pushojnë tregon që këto investime funksionojnë dhe dua të përsëris tërheqjen e bashkisë dhe prefektin që po punojnë shumë mirë.”, - u shpreh ministri Peleshi, në një komunikim me medien lokale.

Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile është në bashkëpunim të vazhdueshëm me të gjitha shtabet e ngritura nga pushteti vendor për të parandaluar çdo situatë, që mund të krijohet edhe nga shtimi i reshjeve të cilat, siç tha ministri Peleshi, mund të arrijnë pikun në datën 11 janar, në bazë të parashikimeve të IGJEUM.

Më pas, ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi ishte në Obot, ku tha se është bërë një menaxhim i mirë i kaskadës së Drinit, gjë që mund të parandalojë rëndimin e situatës. Në Njësinë Administrative Ana e Malit nuk ka tërheqje të ujit për shkak edhe të kushteve natyrore të zonës, por e rëndësishme, sipas ministrit është që nuk ka rrezik për jetët e njerëzve.

“Dje kemi pasur dy-tre ngjarje evakuimi në Lezhë. Një në qytet dhe dy në zonat e përmbytura, zonë rurale. Edhe në Shkodër kemi pasur disa evakuime. Kemi 260 trupa speciale vetëm nga FA, të specializuar në gatishmëri. Kemi mbi 1200 trupa të angazhuara. Kemi rritur gatishmërinë, kemi kaluar një nivel më lart, pra kemi dyfishuar gatishmërinë që para tre ditësh, gjithashtu në rast se flasim në nivel kombëtar të gjitha bashkitë kanë angazhuar dhe mobilizuar 1500 trupa të gatshëm”, - deklaroi ministri i Mbrojtjes. Ministri informoi se edhe situata në jug të vendit është në kontroll dhe prurjet e lumit Vjosa janë në rënie që prej mëngjesit.

STAFI

DED KOLA
Shef i Sektorit të
Botimeve & Kryeredaktor

Gazetarë:
Mimoza **GOLIKJA**
Hajrie **DEDAJ**

Redaktore/ korrektore:
Suela **HODA**

Graphic Designer:
Afërdita **HYSAJ**

ADRESA:
Rruga e Dibrës/
Garnizoni “Skënderbej”

Ministri Peleshi pret ambasadoren e SHBA në Tiranë Yuri Kim

Konfirmohen marrëdhëniet e shkëlqyera në fushën e Mbrojtjes mes Shqipërisë dhe SHBA

Ambasadorja Kim: “Defender Europe 2021”, me 6000 trupa amerikanë është stërvitja më e madhe ushtarake e zhvilluar ndonjëherë në Shqipëri së bashku edhe me aleatë të tjerë të NATO-s

Marrëdhëniet e shkëlqyera në fushën e Mbrojtjes mes Shqipërisë dhe SHBA u konfirmuan edhe njëherë në takimin që ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi pati me ambasadoren amerikane në vendin tonë Yuri Kim.

Ministri Peleshi dhe ambasadorja Kim biseduan për të forcuar dhe çuar përpara projektet madhore të përbashkëta dhe fuqizimin e partneritetit strategjik në fushën e Mbrojtjes dhe Sigurisë.

Përzgjedhja e Shqipërisë për të realizuar stërvitjen “Defender Europe 2021” ku mbi 6000 trupa amerikanë do të kryejnë stërvitjen më të madhe ndërkombëtare në Shqipëri, u cilësua nga ministri Peleshi si një tjetër element që tregon mbështetjen e SHBA në fuqizimin dhe modernizimin e Forcave tona të Armatosura.

Ambasadorja Kim rikonfirmoi rëndësinë e marrëdhënies dypalëshe në fushën e Mbrojtjes dhe shprehu angazhimin e saj për të rritur bashkëpunimin përpara “Defender Europe 2021”, stërvitjes më të madhe ushtarake të zhvilluar ndonjëherë në Shqipëri së bashku me Forcat e Armatosura të SHBA dhe aleatë të tjerë të NATO.

DREJTORI I EMERGJENCAVE CIVILE, HAKI ÇAKO

Janë marrë të gjitha masat për të parandaluar çdo situatë

Kreu i Emergjencave Civile, Haki Çako, deklaroi në një intervistë, më 9 janar 2021, se ka një rënie të ndjeshme të nivelit të ujërave, për shkak ndërprerjes së reshjeve të shiut. Sipas Çakos, në Lezhë, ku ishte aktualisht, nuk paraqiten problematika në banesa dhe biznese. Mes të tjerash Çako tha se lumi Drin ka pësuar rënie të prurjeve, duke rënë me 40-50 cm. Ai tha se janë marrë të gjitha masat për të parandaluar çdo situatë.

“Ka një ndikim të dukshëm të rënies së nivelit të ujërave në përgjithësi. Është monitoruar dhe po monitorohet intensivisht nga strukturat e mbrojtjes civile në bashkitë Lezhë, Shkodër, Durrës, Fier, dhe Vlorë, ku ka pasur ndikim të dukshëm të dorëzënës së ujit. Ka rënie të nivelit të ujërave në toka bujqësore dhe në ambientet e tjera. Jemi në të njëjtën pritshmëri dhe sot për shkak të ndërprerjes së reshjeve. Jemi në gatishmëri. Lezha, është e rrezikuar pasi ndikon nga shkarkime të fuqishme të Drinit dhe të Gjadrit. Tani ka një rënie prej 40-50 cm. Pritet që të bjerë niveli. Nuk ka problematika në banesa apo biznese. Gjithsesi shtabet, apo njerëzit e emergjencave operacionale janë në krye të detyrës. Janë shumë banesa, që kanë prezencë uji. Një pjesë e tyre kanë investuar në mënyrë individuale duke rrethuar oborrin. Nuk ka më informacione për rrëshqitje dherash në rrugë, apo vende të tjera. Janë marrë të gjitha masat. Deri në këto momente që flasim nuk ka rrugë, apo itinerare të bllokuara. Ministri i Mbrojtjes ka mbërritur në Lezhë, do të inspektojë të gjitha zonat në qarkun e Lezhës dhe të Shkodrës”, - tha ai.

KONTINGJENTI I 8-TË EOD NISËT PËR LETONI

Ministri Peleshi: Kontingjenti ynë do kontribuojë në mbrojtjen kolektive të Aleancës

Grup-batalioni i NATO-s në Letoni përbëhet nga mbi një mijë trupa nga Shqipëria, Kanadaja, Republika Çeke, Islanda, Italia, Mali i Zi, Polonia, Sllovakia, Sllovenia dhe Spanja

Në mjediset e Batalionit të Xhenios (bXh) të Komandës Mbështetëse (KM) u zhvillua ditën e premte, më 8 janar 2021, ceremonia e nisjes së Kontingjentit të 8-të EOD, i cili do të marrë pjesë në misionin e Prezencës së Përparuar të Përfortuar (enhanced Forward Presence - eFP) të NATO, si pjesë e grup-batalionit të udhëhequr nga forcat kanadeze të dislokuara në Letoni. Në ceremoninë e përcjelljes së kontingjentit të radhës mori pjesë edhe ministri i ri i Mbrojtjes Niko Peleshi, i cili shoqërohej nga shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura gjeneralmajor Bajram Begaj dhe komandanti i Komandës Mbështetëse gjeneral brigade Ndriçim Sallaku.

Fjalën e hapjes e mbajti komandanti i Komandës Mbështetëse gjeneral brigade Ndriçim Sallaku, i cili i uroi mirëseardhjen ministrit të Mbrojtjes z. Niko Peleshi në bXh, si një nga repartet elitë të Komandës Mbështetëse e njëkohësisht dhe të Forcave të Armatosura. Gjatë fjalës së tij gjeneral brigade Sallaku theksoi edhe një herë vlerat dhe aftësitë e spikatura nga eksperiencat e mëparshme të këtij misioni dhe shprehu besimin se edhe ky angazhim do të përballohet me sukses, konform masave anti-COVID kësaj sfide botërore, për ti shërbyer rritjes së aftësive ndërvepruese e bashkëpunuese sipas procedurave të NATO-s.

Në fjalën e tij ministri Peleshi u shprehu kënaqësinë që takimin e parë me efektivët e FA-së e bëri me trupat, që do të shërbejnë në një mision ndërkombëtar.

Më tej, zoti Peleshi theksoi rolin e Shqipërisë si faktor stabiliteti dhe vlerësoi përgatitjen dhe profesionalizmin e trupave shqiptarë për të shërbyer në misionin e tyre. “Republika e Shqipërisë në vijimësi ka dëshmuar se është jo vetëm faktor paqeje dhe stabiliteti rajonal e më gjerë, por edhe një aleat serioz, i cili merr përsipër dhe mban barrën e detyrimeve në kuadër të mbrojtjes kolektive të Aleancës. Jam i bindur se me përgatitjen, përkushtimin dhe profesionalizmin tuaj ju do të përmbushni me dinjitet dhe korrektesë të gjitha detyrat duke kontribuar në këtë mënyrë në suksesin e Aleancës.” - u shpreh ai.

Ministri Peleshi nuk harroi të falënderojë mbështetësit kryesorë të kompanisë EOD dhe familjarët e efektivëve që u nisën në mision. “Një falënderim i veçantë shkon për aleatin tonë strategjik, SHBA-në, për kontributin dhe mbështetjen e vazhdueshme në ngritjen e kapacitetit të rëndësishëm të Pajisjeve dhe Municioneve Shpërthyesë. Dëshiroj

të falënderoj fëmijët, bashkëshortet, prindërit dhe familjarët tuaj për mbështetjen e përhershme dhe të pakursyer që ju kanë dhënë” - iu drejtua ai trupave të rreshtuar, të cilët i siguroi për mbështetjen e Ministrisë së Mbrojtjes.

Në përfundim, shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FA-së gjeneralmajor Bajram Begaj i dorëzoi flamurin kombëtar komandantit të kontingjentit major Eduart Kaloshi.

Kontingjenti i 8-të EOD përbëhet nga 21 ushtarakë të mirëtrajnuar për asgjësimin e municioneve të rrezikshme dhe do të shërbejë për rreth 6 muaj në Camp Adazi.

Grup-batalioni i NATO-s në Letoni përbëhet nga mbi një mijë trupa nga Shqipëria, Kanadaja, Republika Çeke, Islanda, Italia, Mali i Zi, Polonia, Sllovakia, Sllovenia dhe Spanja. Batalioni ka mision parandalimin dhe, nëse është e nevojshme, mbrojtjen e Letonisë nga çdo agresion i mundshëm.

NË MJEDET E BATALIONIT KOMANDO

Stërvitje 3 mujore: Përfundon Kursi XVII-të "Komando"

Me 8 janar 2021, në mjediset e Batalionit Komando, u zhvillua ceremonia e përfundimit të Kursit XVII Komando. Në këtë ceremoni morën pjesë: komandanti i Forcës Tokësore gjeneral brigade Arben Kingji, atashu ushtarak i Republikës së Kosovës kolonel Bashkim Shillova, shefi i Shtabit të Forcës Tokësore kolonel Ilirjan Dauti, komandanti i Qendrës Stërvitore kolonel David Rroku si dhe komandantë të reparteve vartëse të Forcës Tokësore. Aktiviteti nisi me demonstrime stërvitore, ku të ftuarit patën rastin të shikonin veprimet e kursantëve të këtij kursi të ndarë në disa stacione si: mbijetesa, prita, reagimi i Skuadrës Komando në patrullimin në kontakt me kundërshtarin, çlirim pengjesh, goditje objekti, qitje precizioni, si dhe luftim trup me trup. Komandanti i Forcës Tokësore gjeneral brigade Arben Kingji, në fjalën e tij përshëndetëse përgëzoi të sapocertifikuarit për

mbylljen me sukses të këtij kursi, kaq të rëndësishëm në karrierën e tyre ushtarake. "Me përfundimin e këtij kursi nuk do të thotë, që përfundon dhe ambicia juaj në këtë rrugë që keni zgjedhur. Nga ju kërkohet vazhdimisht ruajtja, përmirësimi dhe rritja e vazhdueshme e standardeve nëpërmjet dëshirës për vetëzhvillim profesional dhe mbi të gjitha disiplinës në kryerjen e detyrës që ju ngarkohet në këtë profesion sa sfidues, aq dhe fisnik", - u shpreh ndër të tjera gjeneral brigade Kingji. Kursit XVII Komando zgjati 3 muaj, ku për herë të parë në këtë kurs morën pjesë 14 efektivë nga Forca e Sigurisë së Kosovës. Pas betimit "Komando", ceremonia u mbyll me ndarjen e certifikatave të përfundimit të kursit për kursantët dhe instruktorët në shenjë falënderimi për kontributin dhe punën mjaft të mirë të bërë për realizimin me sukses të Kursit XVII Komando.

Qendra Stërvitore e Forcës Ajrore Kuçovë

Teknikë helikopteri: Përfundon kursi bazë i nënoficerit, faza e dytë

Zëvendëskomandanti i Forcës Ajrore, Kolonel Ylli Pulaj merr pjesë në ceremoninë e përfundimit të Kursit Bazë të Nënoficerit, në Qendrën Stërvitore të Forcës Ajrore Kuçovë

Me 8 janar 2021, në mjediset e Qendrës Stërvitore të Forcës Ajrore, të dislokuar në Kuçovë u zhvillua ceremonia e përfundimit të kursit bazë të nënoficerit, faza e dytë, në specialitetin "Forcë Ajrore".

Në këtë aktivitet mori pjesë zëvendëskomandanti i Forcës Ajrore, kolonel Ylli Pulaj, shefi i Qendrës Stërvitore të Forcës Ajrore major Ervin Demo, komandanti i Bazës Ajrore Kuçovë major Arqile Ollashi, kursantët e sapo certifikuar si dhe stafi i instruktorët e kësaj qendre.

Kolonel Ylli Pulaj, në fjalën e tij përshëndetëse përgëzoi nënoficerët për seriozitetin e përkushtimin e treguar gjatë kësaj faze arsimimi duke theksuar se, ky kurs institucional është i rëndësishëm jo vetëm për konkurrimin e promovimin në gradën e tetarit, por gjithashtu përmirëson dijet profesionale të nënoficerëve të Forcës Ajrore, që do të shërbejnë si teknikë helikopteri si edhe hap rrugën për ndjekjen e kurseve të tjera funksionale, të cilat vlejné për një karrierë më të gjatë e të merituar në Forcën Ajrore.

Më pas zëvendëskomandanti adresoi një falënderim për drejtuesit dhe instruktorët e Qendrës Stërvitore të cilët zhvilluan me sukses programin e këtij kursi duke bërë të mundur pajisjen me njohuri të përgjithshme e të specialitetit të nënoficerëve të Forcës Ajrore.

Kolonel Pulaj në përfundim të fjalës përshëndetëse, uroi një vit të mbarë duke inkurajuar stafin dhe nënoficerët të punojnë me optimizëm për realizimin e objektivave dhe përbashkëtimin e sfidave të përbashkëta. Ceremonia u mbyll me një foto të përbashkët me kursantët, zëvendëskomandantin e Forcës Ajrore dhe stafin e Qendrës Stërvitore të Forcës Ajrore Kuçovë.

FORCAT E ARMATOSURA NË ZONAT E PËRMBYTURA

Shpërndahen 900 pako ushqimore në qarkun Durrës dhe Lezhë

Ditën e diel, më 10 janar 2021, në jug të vendit dhe në rajonin qendror situata ishte drejt normalizimit, ndërkohë që kishte një përmirësim të dukshëm edhe në Lezhë. Qarku i Shkodrës ishte në monitorim të vazhdueshëm si nga strukturat vendore ashtu edhe nga ato qendrore. Forcat e Armatosura po mundësojnë lëvizjen e banorëve me mjete lundruese dhe mjete të larta. Gjithashtu FA ka transportuar pakot ushqimore nga Rezervat e Shtetit, drejt zonave të prekura.

Të gjitha hidrovorët në qarqet Shkodër, Lezhë dhe Durrës funksiononin me kapacitet të plotë. Në Shkodër nuk kishte asnjë familje të evakuuar, ndërkohë që ishin përmbytur 4080 ha tokë. Si pasojë e rrëshqitjeve të tokës, 3 banesa janë bërë të pabanueshme në bashkinë Pukë. Aksi rrugor rural Bogë-Qafë Thore ishte i bllokuar, i pakalueshëm,

ka rreth 1m borë. Rruga e fshatit Dardhë, bashkia Fushë-Arrëz ishte shembur rreth 60-70 metra (që më 31 dhjetor 2020) duke e bërë rrugën të pakalueshme. Në qarkun Lezhë lumi Drin ishte ulur 70 cm nga

kuota kritike, ndërkohë që ishin evakuuar 28 familje. 2850 ha tokë në këtë qark ishin nën ujë. Nga rrëshqitjet e tokës 6 banesa ishin bërë të pabanueshme në Lezhë dhe 2 të tjera në Mirditë.

Rruga Gallat-Minjollë në Milot dhe rruga pranë lumit Drojë ishin të bllokuara. 600 pako ushqimore janë shpërndarë në Lezhë, Kurbin dhe Mirditë.

Në qarkun Durrës janë evakuuar 8 familje, ndërkohë që 20 banesa janë përmbytur dhe ka prezencë uji. Sipërfaqe nën ujë ishin 520 ha. 300 pako ushqimore janë shpërndarë në këtë qark në Durrës, Krujë dhe Shijak. Ndërkaq, ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi bashkë me shefin e Shtabit të Përgjithshëm të FA-së gjeneralmajor Bajram Begaj dhe drejtorin e Agjencisë Kombëtare të Emergjencave Civile Haki Çako ishin në zonat e prekura në Shkodër dhe Lezhë për të koordinuar nga afër situatën.

Komandanti i Batalionit në Vau të Dejës, Ali Mali

Në Obot kemi angazhuar tre mjete transporti dhe dy motobarkë

Duke parë situatën në teren, ditë pas dite, ditën e hënë, më 11 janar 2021, intensiteti i reshjeve, pas tre ditësh është ulur, por sipërfaqe të mëdha toke në Shkodër ishin ende nën ujë. Prefektura e Qarkut raporton për 1 mijë e 893 hektarë tokë të përmbytura. Niveli i lartë i ujit kishte bllokuar aksin Shirgji-Darragjat. Situata ishte përmirësuar në rrugën e Obotit, e cila gjithsesi ishte e kalueshme vetëm me mjete të larta.

Banorët e këtij fshati thonë se prodhimet bujqësore u janë dëmtuar. Problematikë mbeten rrjedha e lumit Drin dhe Kir, të cilët në disa vende po vazhdonin gërryerjen në tokat bujqësore, e po ashtu liqeni i Shkodrës që kishte rritje të nivelit të ujit dhe ndodhet pranë pikës maksimale. Por sipas shefit të Forcave të Armatosura, në Batalionin e Vaut të Dejës, Ali Mali, situata është nën kontroll.

“Në Obot kemi angazhuar tre mjete të transportit të kalueshmërisë së lartë dhe dy mjete me motobarkë”, - thotë shefi i Forcave të Armatosura, në Batalionin e Vaut të Dejës, Ali Mali. Në qarkun e Lezhës ishin 4300 hektarë tokë nën ujë. Problemi kryesor mbetet rrëshqitja e dheut, sidomos në njësinë e Ungrejt. Për shkak të prezencës së ujit në banesa janë evakuuar 28 familje.

Probleme ka pasur edhe në Divjakë, pasi dalja e Shkumbinit përmbyti mbi 50 ha tokë. Autoritetet u kanë bërë thirrje banorëve, që jetojnë përgjatë brigjeve të lumit, të largohen pasi prurjet janë të mëdha. Si rrjedhojë e shirave në shumë akse rrugore, si në

zonën e Kukësit, Dibrës, Burrelit ka pasur rrëshqitje të dherave duke krijuar vështirësi në lëvizjen e automjeteve. Rruga Burrel-Tiranë u bllokua për 5 orë me radhë për shkak të rrëshqitjes

së dherave në afërsi të Urës së Ulzës. Dibra po përballlet edhe me ngricat që kanë shkaktuar probleme në disa zona. Ndërsa në Bashkinë e Durrësit situata është përmirësuar ndjeshëm. Tre njësitë

administrative Sukth, Katund i Ri dhe Ishëm prej nga u raportua në ditët e para për 400 ha tokë të përmbytur, ditën e hënë më 11 janar 2021, kishin mbetur nën ujë vetëm 100 hektarë.

KOMANDA MBËSHKETËSE
NË ZONAT E PËRMBYTURA

Xhenierët po punojnë për ndërtimin e urës në Kalivaç-Lezhë

Xhenierët e Komandës Mbështetëse nisën menjëherë punën për ndërtimin e urës së Kalivaçit në bashkinë e Lezhës. Ura u shemb nga prurjet e shumta të ditëve të fundit duke izoluar rreth 1500 banorë të fshatrave Kalivaç, Ungrej, Kashnjet, Vig e Kastër.

Menjëherë pas mbushjes së krahut të dëmtuar, xhenierët e FA kanë filluar montimin e urës tip bailey. Ura do të jetë 21m e gjatë dhe veç të tjerash, frekuentohet nga nxënësit e 5 shkollave 9-vjeçare në zonë.

FORCAT E BATALIONIT TË I TË KËMBËSORISË

Rritet niveli i ujërave në Obot, Kir dhe Gjadër, evakuhohen 75 banorë

Reshjet e shumta të rëna në fund të javës që kaloi dhe në fillim të kësaj jave, në datat 8, 9 dhe 10 janar 2021, kanë bërë që Ministria e Mbrojtjes dhe Agjencia Kombëtare e Emergjencave Civile të marrin të gjitha masat për të monitoruar nga afër situatat e krijuara nga reshjet e këtij dimri.

Me kërkesë të Bashkisë Shkodër, Forcat e Batalionit I të Këmbësorisë u vunë në dispozicion të Bashkisë Shkodër për transportin dhe evakuimin në rast nevojë në fshatin Obot të njësisë administrative Ana e Malit. Si pasojë e reshjeve ka pasur përmbytje të pjesshme në njësinë Ana e Malit, në fshatin Kuç, ndërsa janë rritur prurjet e lumit Kir dhe Gjadër. Në një pjesë të sipërfaqeve të tokave kishte ujë që shkonte deri në 30 cm.

Agjencia e Mbrojtjes Civile tha se u dyfishuan kapacitetet me forca dhe mjete për t'u ardhur në ndihmë sa më

shumë banorëve të zonave të prekura. Në njësinë Ana e Malit u transportuar rreth 75 banorë. Gjithashtu, trupat dhe mjete të Batalionit të Vaut të Dejës u vënë në dispozicion edhe të Bashkisë Lezhë në zonat ku kishte prani të shtuar të ujit. Të gjithë repartet e Forcave të Armatosura, por sidomos

ato të Forcës Tokësore dhe Komandës Mbështetëse janë në gatishmëri të plotë dhe të gatshme për të ndërhyrë në rast nevojë. Ministria e Mbrojtjes u bëri thirrje bashkive të vënë në dispozicion të gjitha burimet për të përballuar situatën në territoret e tyre pasi e kanë detyrim ligjor.

ANIJET E ROJËS BREGDETARE

Operacion në grykëderdhjen e Vjosës, shpëtohen 55 emigrantë

Mbrëmjen e datës 08 janar, Forca Detare (Rojë Bregdetare) u informua për një gomone me 55 emigrantë, midis tyre gra dhe fëmijë, në grykëderdhjen e lumit Vjosë, e cila ishte në rrezik mbytjeje. Pas vlerësimit të informacionit dhe situatës, Forca Detare koordinoi punën për realizimin e operacionit të kërkim-shpëtimit dhe menjëherë në vendngjarje u dërguan dy anije të Flotës Detare. Operacioni për bllokimin e mjetit lundrues dhe evakuimin e personave në bord, u krye në kushte të vështira atmosferike dhe me det me forcë mbi 5 ball. Personat në bord u evakuuan nga dy anijet luftarake të Rojës Bregdetare dhe u transportuan në drejtim të Triportit të Vlorës dhe ju dorëzuan autoriteteve të policisë së shtetit, ku një pjesë e tyre u dërguan në spitalin rajonal të Vlorës për trajtim shëndetësor.

Strukturat hetimore të Drejtorisë Vendore të Policisë Vlorë dhe ato të Policisë Kufitare, nën drejtimin e Prokurorisë, po vijojnë veprimet për zbardhjen e plotë të kësaj tentative për kontrabandim të emigrantëve në rrugë detare dhe vënien para drejtësisë të personave përgjegjës.

Një botim i rëndësishëm i Arkivit Qendror të Forcave të Armatosura

PROF. ASOC. DR. BERNARD ZOTAJ

Faqe e re në historinë e arkivave ushtarake shqiptare

Traditë që po krijohet...

Arkivi është kujtesa e shkruar e kombit, ku rëndësia e ruajtjes së dokumenteve dhe dorëshkrimeve me vlerë historike lidhet ngushtë me ekzistencën e shtetit. Zanafillën arkivi e ka nisur me themelimin e shtetit shqiptar, ku ishte një zyrë sekretarie e cila funksiononte pranë Shtabit Madhor.

Në nëntor të vitit 1944, Shtabi i Përgjithshëm i Ushtrisë Nacionalçlirimtare u bë shtëpia e parë e dokumenteve zyrtare të shtetit. Dokumentet e qeverisë, ministrive, bashkive, kusturave e të ushtrive kuislinge u bënë baza të Fondit Arkivor Kombëtar. Në vitin 1949 u krijua Arkivi i Shtetit dhe në vitin 1950, në Ministrinë e Mbrojtjes u ngrit kartoteka e historisë, e cila funksionoi deri në vitin 1960. Në vitin 1964 u zyrtarizua Arkivi i Ushtrisë dhe sot Arkivi Qendror i Forcave të Armatosura.

Rrugëtimi i Buletinit Arkivor Usharak, organ teoriko-arkivor i Arkivit Qendror të Forcave të Armatosura e nisi në marsin e vitit 2011, modest dhe i thjeshtë, duke pasqyruar ecurinë e arkivistikës shqiptare dhe të arkivit ushtarak si pjesë e rëndësishme e pasurisë kombëtare, ku ruhen dokumente me vlera historike. Që nga ajo kohë buletini ka pasqyruar në vijimësi historinë shekullore të Forcave të Armatosura shqiptare.

Në vitet e fundit duke filluar nga viti 2017, buletini filloi publikimin e dokumenteve arkivore, ku vend të rëndësishëm ka zënë një përmbledhje me dokumente nga Fondi i Komandës Gjermane në Shqipëri në vitet 1940-1944. Në vitin 2018 në faqet e buletinit u publikuan partizanët italianë në Ushtrinë Nacionalçlirimtare Shqiptare në periudhën shtator 1943-maj 1945. Ndërsa në vitin 2019 u publikuan përmbledhje me dokumente nga shtypi periodik "Mundimi" dhe "Liria e Shqipërisë" në vitet 1944-1945.

Ndërsa në fundvitin 2020 buletini pasqyroj përmbledhje dokumentesh të periudhës së Luftës së Dytë Botërore (1939-1944) dhe të Luftës së Ftohtë (1947-1990). Të gjitha këto dokumentet janë pjesë e fondeve të Arkivit Qendror të Forcave të Armatosura, në Ministrinë e Mbrojtjes. Risia e re e këtyre dokumenteve është se publikohen për herë të parë dhe ju vijnë në ndihmë studiuesve ushtarak, por dhe materiale që pasqyrojnë dhe evokojnë një periudhë e cila ja vlen të studiohet dhe të thellohet më tej në aspektin ushtarak.

Dokumente të Luftës së Dytë Botërore 1939-1944

Këto dokumente e njohin lexuesin dhe studiuesin me të dhëna për dislokimin e trupave ushtarake italiane e gjermane në Shqipëri gjatë Luftës së Dytë Botërore. Interesante është dokumenti me listën emërore të delegacionit kuisling shqiptar të

kryesuar nga Kryeministri Shefqet Vërlaci, i cili më 16 prill 1939, shkoi në Romë dhe i dorëzoi Mbretit Viktor Emanueli III, kurorën e Skënderbeut. Një dokument i rëndësishëm është dhe përqendrimi i trupave italianë në Shqipëri në vitet 1939-1943. Botohet për herë të parë sipas origjinalit Rezolucioni i Këshillit të Përkohshëm Nacionalçlirimtar, për çlirimin e Shqipërisë nga Italia fashiste, mbajtur në Pezë, më 16 shtator 1942. Aty gjenden raporte të marra nga fondi i komandës gjermane, të dhëna të detajuara për gjendjen politiko-ushtarake në Shqipëri në fundin e vitit 1944.

Vend të veçantë zënë dhe mjaft artikuj të shtypit, lajme të radiove e agjencive të huaja, për Luftën Antifashiste Nacionalçlirimtare të popullit shqiptar, për periudhën 1939-1944. Një material interesant dhe me vlera është dhe materiali për Konferencën e zhvilluar në Kolegjin e San Antonit, në Oksford të Britanisë së Madhe në dhjetorin e vitit 1962, me temë "Britania dhe Rezistenca Evropiane në vitet 1939-1945", ku një pjesë e punimeve trajton rezistencën në Shqipëri dhe rolin e britanikëve.

Në faqet e buletinit zë vend dhe një listë emërore e dëshmorëve të vrarë në kampin gjerman të Prishtinës, si dhe lista emërore e shqiptarëve

të vdekur në një fushë përqendrimi në Gjermani.

Gjithashtu nëpërmjet një dokumenti njihemi me forcat gjermane të përqendruara në Shqipëri, ku jepet dhe një raport i detajuar i ushtrisë gjermane mbi gjendjen ushtarake e politike të saj. Vëmendje paraqet dhe dokumenti për orientimin nacionalçlirimtar, qëndrimin e Ballit Kombëtar, të zogistëve, grupin pro italian dhe të Kosovës. Në vëmendje është dhe një letër e Kryetarit të Shtatmadhorisë drejtuar familjes së dëshmores Ramize Gjebreja, dhe një dokument ku përshkruhet rënia e nënkolonel Mustafa Gjinishi dëshmor i luftës për liri.

Dokumente të Luftës së Ftohtë 1945-1990

Periudha e Luftës së Ftohtë 1947-1990 paraqet dokumente që pasqyrojnë ngritjen e burgjeve ushtarake. Më tej pasqyrohet dhe qëndrimi që mbajtën organizatat e PKSH në terren dhe në ushtri ndaj Sejfulla Malëshovës në maj 1947, dënimi i veprimtarisë armiqësore të deputetëve në qershor 1947, lufta kundër klasës së kulakëve dhe orientimet përkatëse në tetor 1950. Mjaft dokumente përmbajnë luftën kundër organizatës "Komiteti Shqipëria e Lirë" të imperialisteve

amerikanë, anglezë, si dhe të Beogradit e të Romës.

Paraqet interes informacioni i datës 12 shtator 1968, ku Kryeministri Mehmet Shehu, i dërgon Enver Hoxhës përgatitjen dhe organizimin ushtarak të Shqipërisë për një luftë të mundshme me BRSS, në frontin tokësor, detar dhe ajror të kërkuar prej tij. Disa dokumente pasqyrojnë fortifikimin e vendit, si dhe vizitën e Komandantit të Përgjithshëm të Ushtrisë, Enver Hoxha në vendkomandën nr. 1 (Bunk/Arti sot) më 24 qershor 1978, që mbyll dhe ciklin me dokumente të botimit të buletinit arkivor ushtarak për vitin 2020.

Në buletin pasqyrohet dhe një letër e Komitetit Qendror të Partisë Punës së Shqipërisë e qershorit 1974, drejtuar gjithë komiteteve qarkore të PPSH dhe gjithë organizatave të partisë në ushtri, si dhe Drejtorisë Politike mbi dënimin e veprimtarisë armiqësore të deputetëve kundër Republikës Popullore të Shqipërisë, detyrat që u dalin organizatave të partisë për mobilizimin e komunistëve dhe për një luftë më të ashpër e të pamëshirshme kundër armiqve të brendshëm e të jashtëm.

Botimi i Buletinit Arkivor-Usharak përmbush një detyrë e mision arkivor për hapje të dokumenteve

arkivore, të pabotuara më parë, si për studiuesit, por dhe për opinionin mbarëkombëtar. Në botimin e dokumenteve i cili i ka qëndruar rigorozisht gjuhës së dokumentit duke e pasqyruar atë dhe në origjinal. Në mjaft raste dokumenti është i shoqëruar me faksimile për të evidentuar dhe për të nxjerrë origjinalitetin e tij.

Puna për të ardhmen

Për Arkivin Qendror të Forcave të Armatosura prioritet mbetet modernizimi dhe përmirësimi i ambienteve, mirëadministrimit i dokumenteve, si dhe një shërbim më cilësor dhe profesional për qytetarët, për studiuesit e brendshëm dhe të huaj si dhe për institucionet. Një vëmendje më e madhe duhet t'i kushtohet sistemimit dhe digjitalizimit të fondeve arkivore ushtarake të cilat janë mjaft të pasura në cilësi dhe në sasi. Arkivi duke qenë pjesë e kujtesës historike të Atdheut, ka një sprovë të madhe në hapjen dhe shërbimin e informacionit për publikun, duke respektuar ligjin në kuadrin e një shoqërie demokratike me frymë perëndimore.

E shkuara historike nuk është thjesht një e shkruar, nuk është thjesht një ngjarje dhe një dokument, por kjo na ndihmon të shikojmë realisht të tashmen dhe na ndihmon për të shikuar të ardhmen, nëpërmjet këtyre dokumenteve. Analiza historike e dokumenteve na ndihmon të gjykojmë dhe të vendosim për njohuri dhe analiza më të plota për të ardhmen, pasi nuk duhet të bëhen gabimet e së kaluarës dhe të rrugëtimit me zig-zake të forcës ushtarake të shtetit.

Koha digjitale e rrjeteve sociale na mundëson për një komunikim me përdoruesit, na jep një liri informacioni, qarkullim të lirë të ideve, por sjell dhe dyshime për cilësinë dhe vërtetësinë e përbajtjes të informacionit të shpërndarë. Arkivi është qendra e kërkimit të së vërtetës dhe këtë shumë mirë po e loz dhe buletini i cili tashmë ka nisur një rrugëtim, ku është burim i privilegjuar, duke qenë rojtar i rëndësishëm i kujtesës historike kolektive të një shoqërie të caktuar.

Duke qenë se arkivi mbart kujtimet e një periudhe të caktuar historike të vendit, krijon dhe një mundësi për të komunikuar pozitivisht me studiuesit dhe me publikun, duke nxjerrë në pah cilësitë morale dhe njerëzore, disiplinën dhe përgatitjen, ndjenjën e fortë që ka karakterizuar pasionin për të bërë një forcë të armatosur për të ecur përpara. Sfidat që qëndrojnë sot për arkivin kërkojnë nxitjen e këtij proces, përdorimin dhe shfrytëzimin e dokumenteve, duke e kthyer në një qendër dhe burim të njohurive dhe të krijimtarisë të FA-së. Ky rrugëtim i Buletinit Arkivo-Usharak tashmë është i përcaktuar qartë dhe FA krenohen me një institucion të tillë.

Konstituohet Komiteti i Emergjencave Civile

Rehabilitimi i dëmeve nga dalja e lumit Drin në Bërdicë të Shkodrës

Rehabilitimi i dëmeve që ka sjellë dalja nga shtrati i lumit Drin në Bërdicë të Shkodrës është vendimi i parë i Komitetit të Emergjencave Civile të sapo rikonstruktuar. Komiteti diskutoi ditën e hënë më 11 janar 2021, gjithashtu mbi situatën si pasojë e reshjeve në vend, masat e marra dhe pritshmëritë meteorologjike. Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi u shpreh se është bërë i mundur evakuimi në kohë i familjeve të prekura dhe se deri më tani nuk ka pasur asnjë humbje jete. “Kanë qenë prurje të mëdha, ku Kaskada e Drinit ka shkaktuar disa fish më tepër dëme. Kemi mundur të largojmë nga rreziku të gjitha familjet. Nuk kemi dëme në njerëz, ndërsa edhe dëmet materiale i kemi minimizuar aq sa nuk ka të krahësuar me të shkuarën”, - tha Peleshi.

Në mbledhjen e tij të parë ku u bë dhe konstituimi i këtij komiteti, drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile, Haki Çako bëri një përmbledhje të situatës së deritanishme, ku pavarësisht reshjeve të dendura, ai tha se situata është nën kontroll.

Ministrja e Infrastrukturës dhe Energjisë, Belinda Balluku u shpreh se është bërë një menaxhim i mirë i kaskadave për të kontrolluar nivelin e prurjeve dhe të largimit të ujit. Ministrja Balluku bëri me dije se është bërë e mundur hapja e të gjitha akseve, me përjashtim të Thethit, ku ajo kërkoi edhe ndihmën e Forcave të Armatosura me mjete të rënda.

Ministrja e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Milva Ekonomi informoi se falë marrjes së masave në kohë, të gjithë hidrovolet janë në funksion të plotë për largimin e ujit, ndërsa pastrimi dhe ndërtimi i argjinaturave mbrojtëse ka bërë, që edhe lumenjtë të jenë nën kontroll. Znj. Ekonomi kërkoi edhe mbështetjen e Ministrisë së Mbrojtjes dhe Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile për të bërë të mundur që pas kalimit të situatës të ndërhyhet për rehabilitimin e dëmeve, që ka sjellë dalja nga shtrati i lumit Drin në Bërdicë të Shkodrës. Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura, gjeneralmajor prof. asoc. Bajram Begaj

siguroi se janë vënë në dispozicion të gjitha kapacitetet operacionale për përballimin e situatës, duke përfshirë edhe disa mjete të rënda. Drejtori i IGJEUM bëri të ditur se pas datës 13 janar pritet edhe një përmirësim i kushteve atmos-

ferike, që do të sjellë dhe tërheqjen e lumenjve brenda shtratit të tyre.

Konstituimi i Komitetit të Emergjencave u bë pas miratimit nga qeveria të

vendimit, në muajin nëntor 2020 “Për funksionimin e organizimin e Komitetit të Mbrojtjes Civile dhe bashkëpunimit ndër-institucional të institucioneve dhe të strukturave të sistemit të Mbrojtjes Civile”. Komiteti i Mbrojtjes Civile kryesohet nga ministri i Mbrojtjes dhe cili është organi më i lartë, i përhershëm, përgjegjës për zbatimin e politikave për zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë dhe mbrojtjen civile.

Komiteti i Mbrojtjes Civile kryesohet nga ministri i Mbrojtjes, aktualisht Miko Pelshi dhe ka në përbërje: ministrin e Brendshëm Blendi Çuçi; ministrin për Evropën dhe Punët e Jashtme Olta Xhaka; ministrin e Financave dhe Ekonomisë Anila Denaj; ministrin e Infrastrukturës dhe Energjisë Belinda Balluku; ministrin e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural Milva Ekonomi; ministrin e Arsimit, Sportit dhe Rinisë ministrin Evis Kushi ; ministrin e Shëndetësisë

dhe Mbrojtjes Sociale Ogerta Manastirliu; ministrin e Turizmit dhe Mjedisit Blendi Klosi; ministrin e Drejtësisë Edlira Gjonaj; ministrin e Kulturës Eva Margariti; drejtorin e Përgjithshëm të Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile; drejtorin e Agjencisë së Menaxhimit të Burimeve Ujore; drejtorin e Qendrës Kombëtare të Urgjencës Mjekësore; kryetarin e Komitetit Kombëtar të Digave të Mëdha.

Në varësi të nevojave, në mbledhjet e Komitetit të Emergjencave ftohen edhe përfaqësues nga institucione shkencore dhe monitoruese, drejtues të strukturave qendrore, organizata joqeveritare etj. Ajo mblidhet, sa herë gjykohej e nevojshme nga kryetari i tij, për çështje që kanë të bëjnë me zbatimin e politikave në bashkërendimin e punës për zvogëlimin e riskut ndaj fatkeqësive dhe mbrojtjen civile. Të drejtën e propozimit për thirrjen e mbledhjes së KMC-së, përveç kryetarit të tij, e ka edhe çdo ministër, sipas fushës së përgjegjësisë dhe llojit të fatkeqësisë. Ajo zbaton politikën që kanë të bëjnë me vlerësimin e riskut nga fatkeqësitë në nivel qendror, Strategjinë Kombëtare për Zvogëlimin e Riskut nga Fatkeqësitë dhe Planin Kombëtar të Emergjencave Civile dhe, nëpërmjet ministrin përgjegjës për mbrojtjen civile, propozon ndryshime, apo përditësime të tyre. Koordinon në mënyrë të përqendruar shpërndarjen e kapaciteteve logjistike dhe njerëzore, të caktuara për përballimin e emergjencave civile apo të fatkeqësive. Sektorët për mbrojtjen civile pranë ministrive duhet të zbatojnë me shpejtësi dhe efektivitet kërkesat e Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile për përballimin e emergjencave civile, apo të fatkeqësive.

SITUATA NGA RESHJET NËN KONTROLL

Çako: Të gjitha strukturat e shtetit në terren

Drejtori i Përgjithshëm i Emergjencave Civile, Haki Çako deklaroi se situata e përmbytjeve në vendin e shkaktuar nga reshjet e fundit është nën kontroll. Gjatë një interviste në medie, Çako bëri të ditur se strukturat përkatëse janë në terren duke punuar për të shmangur përkeqësimin kryesisht në zonat më problematike, nga reshjet e vazhdueshme të shiut.

“Situa është nën kontroll. Jemi duke mbikëqyrur me vëmendje ngarkesën e basenit të lumit Drin, në të trija basenet e tij dhe duke marrë vendime hap pas hapi, por deri në këtë moment situata është stabil”, - deklaroi ai. Sipas kreut të Emergjen-

cave Civile, në orët e fundit nuk janë bërë më evakuime të familjeve. “Janë evakuuar 46 familje, ndërkohë që Forcat e Armatosura, të Policisë së Shtetit dhe të gjitha forcat e tjera të sistemit të mbrojtjes civile si Njësitë e Mbrojtjes së Zjarrit dhe Kërkim-Shpëtimit janë në

zonat ku ka vështirësi. Me siguri të plotë mund të themi se nuk kemi asnjë familje të rrezikuar, apo në vështirësi ekstreme”, - tha ai. Çako tha se zonat më problematike janë Shkodra, Lezha, Durrësi dhe Sukthi. Llogariten, mbi 8 mijë ha tokë nën ujë.

Forcat xheniere të Komandës Mbështetëse

Hapet aksi Bogë-Theth, i bllokuar nga dëbora

Strukturat e Forcave të Armatosura, dhe konkretisht forcat xheniere të Komandës Mbështetëse, kanë kryer me 12 janar një operacion në mbështetje të komunitetit për hapjen e aksit rrugor Bogë - Theth, të bllokuar nga dëbora. Si pasojë e reshjeve të shumta, dëbora në këtë aks shkoi në lartësinë 1m dhe me kërkesë të pushtetit lokal për arsye të mospërballimit të situatës, efektivët xhenierë me mjete speciale fadromë, shkuan në ndihmë për të bërë të mundur hapjen e rrugës dhe mundësimin e lëvizjes së automjeteve. Aktualisht efektivët e Komandës Mbështetëse vijojnë operacionin për zhblokimin e situatës në këtë aks, pikërisht në pikën Qafë - Thore, deri në përfundim të emergjencës.

NGA MIRCEA GEOANĂ
Zëvendës Sekretari i
Përgjithshëm i NATO-s

“NATO 2030”, me GLOBSEC

NATO po përballlet me një garë teknologjike

Duke folur në Dialogun e Sektorit Privat të NATO-s të organizuar nga GLOBSEC në nëntor 2020, Zëvendës Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Mircea Geoană tha që NATO duhet të vazhdojë të konkurrojë në hapësirën e betejës ku konfliktet përcaktohen sa nga bajtët dhe të dhënat e mëdha aq edhe nga plumbat dhe luftanijet. Ai vuri në dukje se NATO po përballlet me një garë teknologjike për të zbatuar dhe përvetësuar teknologji të reja. Kjo gjithashtu do të thotë të kesh njerëzit, paratë dhe strukturat e duhura në vend. Lidhur me këtë udhëheqësit e NATO-s mbështetën një udhërrëfyes mbi teknologjitë në zhvillim një vit më parë. NATO gjithashtu ka një rrjet pune të mirë me mbi 6,000 shkencëtarë dhe inxhinierë të përkushtuar për integrimin e teknologjive më të përparuara në platformat e NATO-s dhe Aleatëve. Dialogët e sektorit privat të NATO-s 2030 me GLOBSEC kërkojnë të thellojnë përfshirjen e sektorit privat në të gjithë sferën transatlantike dhe në avancimin e agjendës së NATO-s, në frymën e NATO 2030 të zgjerimit të diskutimit publik të roleve aktuale dhe të ardhshme të NATO-s dhe evolucionin e ardhshëm.

E ardhmja e luftës

Pandemia nuk është e vetmja gjë që ka një ndikim dramatik në shoqëritë tona. Ne jemi në majën e ndryshimeve të paimagjinueshme teknologjike. Me një ritëm që nuk kemi qenë kurrë dëshmitarë më parë.

Koronavirusi shpesh referohet si një ngjarje e mjelmës së zezë. Ndikim i lartë, por shumë i pabesueshëm. Ndërsa teknologjia në zhvillim është më shumë si një rinoceront gri. Ndikim i lartë dhe shumë i mundshëm. Të gjithë e shohim duke ardhur. Injorimi i saj do të jetë në rrezikun tonë. Telefoni i vogël inteligjent në xhepin tuaj sapo po hyn në periudhën e adoleshencës, ishte mendoj 13 vjet më parë që u lançua iPhone i parë. Por ai tashmë ka qindra mijëra herë më shumë fuqi përpunuese sesa çdo kompjuter i NASA-s që vendosi njeriun e parë në hënë.

Teknologjia ka qenë gjithmonë çelësi për parandalimin dhe mbrojtjen. Nga harku dhe shigjeta te tanku i betejës, mitraloza te raketa bërthamore. Dominimi teknologjik ka siguruar epërsinë tonë, brenda dhe jashtë fushës së betejës.

Gjatë historisë sonë 70-vjeçare, aleatët e NATO-s kanë dominuar këtë garë. Por sot ky dominim po sfidohet, nga vendet që nuk ndajnë vlerat tona ose nuk luajnë me të njëjtat rregulla. Kombe si Rusia dhe Kina po garojnë për të zhvilluar teknologji të reja - nga raketa hiper-sonike te sistemet autonome, te Inteligjenca Artificiale dhe lufta kibernetike. Ne nuk mund të rrezikojmë një ‘Moment Sputnik’ të dytë, ku papritmas e gjejmë veten të tejkaluar dhe, Zoti e ruajt, të tejkaluar.

Ne duhet të vazhdojmë të garojmë në këtë hapësirë të re beteje, ku konfliktet përcaktohen si nga bajtët dhe të dhënat e mëdha ashtu edhe nga plumbat dhe anijet luftarake. Në një botë ku kufijtë dixhitalë kanë rëndësi po aq sa ato fizike, sovraniteti ynë nuk ka të bëjë më vetëm me gjeografinë. Dhe siguria jonë nuk sigurohet më vetëm me mjete ushtarake dhe aktorë.

Siç ka theksuar pandemia, aq shumë siguri që ne e marrim të mirëqenë varet nga ekonomitë e lulëzuara dhe po, shoqëritë elastike - të afta të përshtaten, të kërcejnë dhe të përtërijnë. Ne mbështetemi në infrastrukturën civile për të siguruar operacionet tona ushtarake. Jo vetëm rrugët, hekurudhat ose portet që sigurojnë lëvizjen ushtarake, por gjithnjë e më shumë kabllot nënujore dhe satelitët e sipërm që na lejojnë të veprojmë, komunikojmë, lundrojmë.

Modelet e inovacionit po ndryshojnë gjithashtu. Tradicionalisht, zhvillimet në teknologjinë e mbrojtjes janë nxitur nga sektori ushtarak, korporatat e mëdha të mbrojtjes dhe qeveritë - nga bërthamore, te GPS dhe në internet.

Por sot shpesh është sektori privat, universitetet dhe fillëstarët që kryesojnë. Inteligjenca Artificiale, njohja e fytyrës, të dhëna të mëdha bioteknologjike. Këto janë teknologji të jashtëzakonshme që kanë potencialin për të bërë një revolucion në jetën tonë dhe për të trajtuar problemet tona më të vështira - nga shërimi i sëmundjeve dhe trajtimi i ndryshimeve klimatike, te rindërtimi i ekonomive tona.

Por ata gjithashtu kanë potencialin për të transformuar mënyrën se si do të zhvillohen luftërat e ardhshme dhe në fund të fundit do të fitohen. Ne duhet të sigurohemi që këto teknologji të reja të funksionojnë për ne dhe jo kundër nesh. Ose më keq për konkurrentët

tanë. Siguria jonë e ardhshme varet nga aftësia jonë për të kuptuar, për të adoptuar dhe zbatuar teknologji në zhvillim dhe përçarës. Dhe gjithashtu me shpejtësi dhe në shkallë. Pra, është thelbësore që aleatët e NATO-s të dyfishojnë përpjekjet tona për të ruajtur avantazhin tonë teknologjik.

NATO në krye të inovacionit

Për shkak se 30 aleatët tanë kanë një bollëk të universiteteve të klasit botëror, studiuesit më të mirë, fillëstarë inovativë dhe një ekosistem financiar të burimeve të mira. Kemi vërtet shoqëri të hapura që janë aq të favorshme për inovacionin dhe mbajtjen e talenteve. Po, ne kemi talent të madh për të shfrytëzuar, nga Silicon Valley në Baltik, në Evropën Qendrore dhe Jug-Lindore. Të 30 aleatët kanë diçka për të ofruar në këtë përpjekje të madhe dhe një potencial të madh për të thelluar bashkëpunimet dhe sinergjitë transatlantike edhe më tej.

Demokracitë tona të hapura, modelet arsimore - të gjitha ato sjellin nivele kreativiteti dhe përçarje që format e tjera të qeverisjes nuk mundën. Kompanitë e mëdha konkurrojnë me fillestarët për të gjeneruar një mendim të ri. Kjo nxit inovacionin, inkurajon konkurrencën e shëndetshme dhe ndërton qëndrueshmërinë

shoqërore. Krijon një avantazh konkurrues që shoqëritë e mbyllura nuk mund të ofrojnë.

NATO është në krye të inovacionit në të gjithë Aleancën tonë. Kur ata u takuan për herë të fundit në dhjetor 2019 në Londër, Udhëheqësit e NATO-s miratuan një udhërrëfyes për teknologjitë në zhvillim dhe përçarës, dhe ne tani po punojmë për një strategji për zbatimin e saj. Ne kemi prodhuar letra të bardha të rëndësishme për Inteligjencën Artificiale, teknologjitë autonome, kuantike dhe bio-teknologjitë, të cilat po ndihmojnë në formësimin e vendimeve tona të politikave.

Ne kemi një angazhim të gjatë me industrinë përmes Forumit të Industrisë të NATO-s. Në NATO unë kryesoj Bordin e Inovacionit të NATO-s, i cili koordinon politikën dhe bashkëpunimin mbi inovacionin në të gjithë ndërmarrjet e NATO-s. Ne kemi caktuar një grup këshillimor ekspertësh jashtëzakonisht të shkëlqyeshëm, intelektualësh dhe drejtuesish të teknologjive në zhvillim dhe përçarës që futet në këtë bord të inovacionit në NATO. Dhe jam i kënaqur që Silvija Seres, e cila është në këtë grup, po na bashkohet sot në këtë konferencë.

Organizata jonë e Shkencës dhe Teknologjisë drejton një rrjet me mbi 6,000 shkencëtarë dhe inxhinierë, të përkushtuar për integrimin e teknologjive më të përparuara në platformat e NATO-s dhe aleatëve. Ky është ekosistemi më i madh i këtij lloji në botë. Të tilla si avionët paralajmërues të hershëm të brezit të ardhshëm dhe pastruesit autonome të minave detare. Planet tona për të zëvendësuar avionët paralajmërues të hershëm të NATO-s në 2035, përfshijnë shumë nga teknologjitë për të cilat po flasim sot, të tilla si sistemet autonome, Inteligjenca Artificiale ose të dhëna të mëdha.

NATO 2030: e përshtatshme për të ardhmen

Kështu që NATO tashmë po përgatitet sot për të ruajtur avantazhin tonë teknologjik nesër. Por ne mund dhe duhet të bëjmë më shumë.

Ne jemi përpara një gare të re teknologjike. Gara për të zbatuar dhe përvetësuar teknologji të reja me shpejtësi dhe në një shkallë. Kjo do të thotë të kesh njerëzit e duhur, paratë e duhura dhe strukturat e duhura.

Këto janë disa nga pyetjet që shpresoj të adresoni në dialogun tuaj sot. Si mund të zhvillojmë ekosistemet e inovacionit, përfshirë NATO-n në të gjithë ekosistemin e Aleancës, mekanizma të rinj financimi dhe një rrjet elastik të inovacionit në të gjithë aleancën? Si mund të kemi

partneritet më të mirë me sektorin privat - të madh dhe të vogël - për të mësuar nga praktikatat më të mira dhe për të kapur mundësitë duke zbutur rrezikun? Dhe si mund t'i fusim vlerat tona, vlerat tona, përbërësin tonë më themelor, duke e mbajtur këtë Aleancë të madhe, në këtë gjendje të fortë për shtatë dekadat e fundit apo më shumë, si mund t'i vendosim vlerat në teknologjinë tonë që po formon botën tonë, përmes standardet për përdorimin e sigurt dhe etik të AI?

Zbatimi i teknologjive të reja shpejt dhe në shkallë - dhe në përputhje me vlerat tona - kjo nuk ka të bëjë vetëm me ruajtjen e avantazhit tonë teknologjik, ka të bëjë me sigurimin e paqes dhe sigurisë tonë dhe llojin e lirisë që kemi në shoqëritë tona për shumë breza që do të vijnë. Nëse - dhe cilën teknologji - për të ndjekur është përfundimisht jo vetëm një zgjedhje komerciale, por politike. Ka pasoja që thella për drejtimin tonë strategjik dhe për sigurinë tonë dhe për një miliard qytetarë që jetojnë në vendet e NATO-s. Në të kaluarën, këto zgjedhje ishin kryesisht ruajtja e qeverive. Por gjithnjë e më shumë ato bëhen - ose formësohen - nga sektori privat.

Kjo është arsyeja pse sektori publik duhet të jetë më “i gatshëm për teknologji”. Dhe sektori i teknologjisë duhet të jetë më “i gatshëm për siguri”. Si aleatë të NATO-s, ne duhet të mendojmë se çfarë lloj teknologjish na duhen për të na mbajtur të sigurt në të ardhmen. Sektori privat, ne i inkurajojmë ata dhe ju inkurajoj të mendoni se për çfarë lloj shoqërisht duan të shërbejnë në vitin 2030 dhe më gjerë.

Kjo është arsyeja pse këto seri dialogesh janë kaq në kohë dhe kaq shumë të rëndësishme. Unë nuk premtoj dhe nuk mendoj se duhet që përveç nga një dialog të kemi të gjitha përgjigjet. Por përmes këtyre dialogëve të sektorit privat ne shpresojmë të bëjmë pyetjet e duhura dhe të formojmë përgjigjet e duhura.

Dhe perseri. Ne jemi kaq të privilegjuar që të bëhemi partnerë me ju për vizionin e NATO-s 2030 të Sekretarit të Përgjithshëm Stoltenberg sepse duke qëndruar të fortë ushtarakisht, duke u bërë më të fortë politikisht dhe duke pasur një NATO më globale në atë që bëjmë, në llojin e temave që përqafojmë dhe këtu teknologjia dhe teknologjitë e reja janë zemra e suksesit tonë të qëndrueshëm të Aleancës sonë. Faleminderit shumë që e bëtë këtë Aleancë të fortë dhe gjithashtu edhe më të fortë për 2030 e më tej. Paçi fat.

*Fjalimi kryesor nga Zëvendës Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Mircea Geoană në “NATO 2030: Dialogu i Sektorit Privat NATO”, organizuar nga NATO dhe GLOBSEC

NATO dhe sfida 5G

Përgatiti MSC. MIMOZA GOLIKJA

Polemika për teknologjinë 5G erdhi në qendër të vëmendjes në fillim të vitit 2019. Shumë aleatë u shqetësuan për sigurinë e komunikimeve të ardhshme tregtare dhe ushtarake brenda Aleancës, kryesisht, por jo vetëm, për shkak të rreziqeve të paraqitura nga furnizuesit jo aleatë. Pas muajsh diskutimesh dhe debatesh, udhëheqësit e NATO-s që u takuan në Londër në dhjetor 2019 theksuan rëndësinë e “sigurisë së komunikimit, duke përfshirë 5G” dhe njohën “nevojën për t’u mbështetur në sisteme të sigurta dhe elastike”. Andrea Gilli që është Studiues i Lartë në Kolegjin e Mbrojtjes të NATO-s, ku ai punon për çështje që lidhen me ndryshimet teknologjike dhe inovacionin ushtarak, për NDC, kohët e fundit, botoi një Brief Policy mbi NATO dhe 5G në të cilën ai diskuton çështjen në thellësi më të madhe duke shprehur pikpamjet e tij. Po kështu edhe Francesco Bechis, një anëtar i ri në Fondazione De Gasperi në Romë dhe gazetar në Formiche, ku ai mbulon marrëdhëniet transatlantike, si dhe çështjet e mbrojtjes dhe inteligjencës ka kënvështrimin e tij lidhur me NATO-n dhe sfidat e 5G.

Çfarë është 5G?

5G është gjenerata e pestë në komunikimet mobile. Në vitet 1980, 1G aktivizoi thirrjet zanore; mesazhet mbërritën me 2G në vitet 1990; 3G solli multimedial, tekst dhe të dhëna të kufizuara në internet në vitet 1990 dhe fillimin e viteve 2000; dhe, në fund të viteve 2000, të dhënat e vërteta me qasje në informacionin dinamik duke përdorur pajisje të ndryshme u mundësuan nga 4G dhe LTE (olution Evolucionari Afatgjatë), një standard për përmirësimin e shpejtësisë pa tel të brezit të gjerë për të përmbushur kërkesën në rritje. Me ardhjen e rrjeteve 5G, komunikimet mobile do të shndërrohen në një model rrënjësish të ndryshëm të përqendruar në dendësi të lartë, vëllim të madh, shpejtësi jashtëzakonisht të lartë (20x), vonesë të ulët ose vonesë në transferimin e të dhënave (10x) dhe efikasitet të energjisë. Nga komunikimet e celularëve në celular siç janë të mbështesë jo vetëm bisedat me zë dhe dixhital, por edhe ndarjen masive të të dhënave telefoni në telefon, 5G do të mundësojë kalimin në komunikimet makinë në makinë. Kjo do të ndodhë në kohë reale, e cila karakterizon internetin e gjërave, telemjekësinë, drejtimin e qyteteve inteligjente, si dhe performancën e makinave autonome.

Pse 5G doli në qendër të vëmendjes në 2019?

Ndërsa komunikimet 5G u bënë një çështje e debatuar ashpër publike dhe politike në fillim të vitit 2019, rruga për në 5G filloi vite më parë falë përparimit të teknologji si dhe marrëveshjeve shumëpalëshe të standardizimit. Përparimi teknologjik përfshin ndryshime në modelimin e të gjithë rrjetit, të cilat lejojnë rritjen e efikasitetit spektral përmes rrugëve të shumta të sinjalit (MIMO: Multiple Input, Multiple Output). Përparimi në inxhinierinë elektromagnetike mundëson transmetimin efikas të të dhënave shumë elastike ndaj reflektimit dhe ndërhyrjeve (formimi i rrezeve dhe OFDM: multipleksimi ortogonal i ndarjes së frekuencës). Përparimet në softuer ndihmojnë në ofrimin e një cilësie më të mirë të komunikimeve duke përdorur algoritme si në origjinal ashtu edhe në rrjedhën e të dhënave të marra (kodimi polar). Marrëveshjet për standardet dhe çështjet teknike të arritura në forume të ndryshme-përfshirë Kongresin Botëror të Mobile të organizuar nga Sistemi Global për Shokatën e Komunikimeve Mobile dhe në Bashkimin Ndërkombëtar të Telekomunikacionit-i mundësuan të gjithë

ekosistemit industrial të shkojë përpara në mënyrë kolektive. Si rezultat, deri në fund të tetorit 2019, 50 operatorë celularë kishin nisur shërbime komerciale 5G në 27 vende. Për më tepër, midis 2018 dhe 2019, disa vende evropiane duke përfshirë Finlandën, Italinë dhe Spanjën mbajtën ankande të spektrit me shumë banda 5G -hapi kryesor për hapjen e rrjeteve 5G.

Pse ka rëndësi?

Katër arsye kryesore në lidhje me telekomunikacionin qëndrojnë në themel të vëmendjes së shtuar ndaj 5G. Së pari, telekomunikacioni është duke folur gjerësisht për një teknologji mundësuese, e cila mund të çojë rritjen ekonomike në të gjithë ekonominë. Modelet e parashikimit parashikojnë për shembull se rrjetet 5G do të shtojnë trilionat dollarë me vlerë ekonomike në ekonominë ndërkombëtare. Ashtu si 4G lëshoi një valë të madhe të transformimit teknologjik - nga iPhone dhe Google.maps në Instagram dhe WhatsApp përmes Uber dhe Snapchat - rrjetet 5G pritet të japin efekte të ngjashme. Së dyti, telekomunikacioni zakonisht dominohet nga një avantazh i lëvizësit të parë: hyrësit e hershëm mund të marrin vlera të mëdha ekonomike, duke lënë pak hapësirë për konkurrentët. Aktorët - nga kompani në vende - kanë një nxitje të fortë për të konsoliduar pozicionin e tyre dhe për të maksimizuar kthimet ekonomike. Së treti, telekomunikacioni mbart një dimension strategjik: shpejtësia, cilësia dhe sasia e informacionit janë thelbësore për të konkurruar në botën dixhitale. Përfundimisht, duke pasur parasysh qendrueshmërinë e informacionit në ekonominë moderne, telekomunikacioni konsiderohet gjerësisht dhe me të drejtë konsiderohet një industri strategjike. Kompanitë konsolidojnë informacione private, dhe shpesh të ndjeshme. Qeveritë ndajnë lloje të ndryshme të të dhënave, përfshirë materialin e klasifikuar. “Telekomunikacioni i gjeneratës së ardhshme do të ndikojë në çdo aspekt të shoqërisë, nga transporti të kujdesit shëndetësor, si dhe operacionet tona ushtarake”, tha Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg, në Takimin e Ministrave të Mbrojtjes në Bruksel më 25 tetor 2019.

5G dhe Kina

Një tjetër arsye e rëndësishme që 5G ka tërhequr vëmendje të veçantë është se lojtarët kryesorë në këtë teknologji nuk janë kompanitë perëndimore, japoneze ose koreano-jugore por më tepër kompani me bazë në Kinë si Huawei dhe ZTE.

Disa faktorë shpjegojnë rritjen e operatorëve kinezë në këtë fushë. Njëra

është ekspertiza dhe përvoja që ata fituan me ofertën e tyre të dështuar për të hyrë në konkurrencën 3G mbi një dekadë më parë. Pas kësaj, qeveria kineze filloi investime të mëdha publike në këtë fushë dhe zhvilloi një strategji koherente, ndërsa kompanitë private kryen kërkime dhe patentuan teknologjitë e tyre themelore. Kompanitë kineze gjithashtu gëzojnë një avantazh konkurrues, veçanërisht kur i afrohen tregjeve të huaja në 5G: në vend, ato mund të mbështeten në një disponueshmëri të gjerë të fibrave, vendosje të mëdha të qelizave të vogla, një disponueshmëri më të lartë të spektrit në brezat me frekuencë të ulët dhe pjekurinë e 4G, si dhe një treg i jashtëzakonshëm i brendshëm dhe kosto të ulët të prodhimit. Kompanitë kineze, japoneze dhe koreano-jugore kanë luajtur prej kohësh një rol të rëndësishëm në tregjet e telekomunikacionit në të gjithë botën. Në fakt, Huawei dhe ZTE nga Kina, si dhe Nec (Japoni) ose Samsung (Koreja e Jugut) janë furnizuesit kryesorë në rrjetet aktuale 4G. Sidoqoftë, roli i kompanive kineze në komunikimet 5G ka një konotacion shumë të ndryshëm. Me 5G, që përfshin komunikime masive makinë me makinë, mbrojtja kibernetike rrethore nuk do të jetë më efektive pasi do të jetë e pamundur të jepet hyrje ekskluzivisht në pajisjet e autorizuar. Si rezultat, rreziku dhe ashpërsia e mundshme e sulmeve rriten në mënyrë eksponenciale. Gjithashtu, roli më i rëndësishëm i softuerit në virtualizimin e rrjetit do t’u japë integruerit të pajisjeve (d.m.th. kompani potencialisht kineze) hyrje më të gjerë dhe më të thellë në operacionet e rrjetit (d.m.th. të dhëna), duke ngritur kështu pyetje serioze në lidhje me besimin dhe besueshmërinë. Me fjalë të tjera, ndryshimet në teknologji kanë implikime të rënda politike, veçanërisht sepse kompanitë kineze kanë lidhje të drejtpërdrejta politike me qeverinë e tyre, përfshirë edhe komunitetin e inteligjencës. Politika e brendshme e të dhënave të mëdha të Kinës, bazuar në mbikëqyrjen masive dhe privatësinë e kufizuar, është në kundërshtim me sistemet e vlerave, etikës dhe ligjit të vendeve të tjera. Dhe së fundmi, kompanitë kineze janë akuzuar vazhdimisht në vitet e fundit për vjedhje të pronës intelektuale dhe përdorim të spiunazhit kibernetik për të hyrë në informacionin e pronarit. Testet në pajisjet elektronike kineze shpesh kanë zbuluar gjithashtu dobësi të sigurisë, duke përfshirë dyer të pasme që mund të çojnë në transferimin e drejtpërdrejtë të të dhënave në Kinë.

Aleatët e NATO-s dhe 5G

Deri në dhjetorin e kaluar, NATO

nuk kishte marrë asnjë qëndrim në lidhje me komunikimet 5G. Edhe pas Takimit të Udhëheqësve në Londër, asnjë politikë ose pozicion i vetëm nuk është shfaqur me të vërtetë. Duke parë përgjigjen e aleatëve, mund të identifikojmë pesë grupe kryesore: të interesuarit, ligjvënësit, të pavendosurit, skeptikët dhe adoptuesit e hershëm.

Të interesuarit

Deri më sot, Shtetet e Bashkuara janë i vetmi vend i NATO-s që ka ndërmarrë hapa efektive për të kufizuar hyrjen në rrjetin e saj 5G nga kompanitë kineze si Huawei ose ZTE. E rëndësishmja, megjithatë, ndalimi i administratës amerikane i shpallur në maj 2019 nuk ka hyrë ende në fuqi për shkak të zgjatjeve 90-ditore që janë rinovuar katër herë. Kongresi ka miratuar disa projektligje me konsensus të gjerë dypartiak, të tilla si i ashtuquajtur “akti gris dhe zëvendëso” (nënshkruar nga ligji nga Presidenti Trump në Mars 2020), të cilat detyrojnë Huawei dhe kompani të tjera kineze të qëndrojnë në kontrolle më të repta të sigurisë raste të tjera, mbështesin kompanitë perëndimore në konkursin 5G. Në të njëjtat linja, në maj të vitit 2020, Departamenti i Tregtisë i SH.B.A.-së njoftoi një ndryshim në Listën e saj të Entitetit, duke e nënshtruar Huawei-në ndaj kërkesave individuale të licencimit për eksportet. Duke synuar blerjen e gjysmëpërçuesve nga Huawei, vendimi synon të kufizojë rëndë konkurrencën e kompanisë. Huawei përfundimisht konfirmoi se një ndryshim i tillë do të vinte në rrezik mbijetesën e tij. Në mënyrë të ngjashme, Departamenti i Shtetit i SHBA filloi “5G Clean rrjetet”, një plan për vendosjen e një “rruge të pastër” për aleatët e Shteteve të Bashkuara për të përjashtuar shitësit kinezë nga rrjetet e tyre.

Ligjvënësit

Disa aleatë, të tillë si Italia, nuk kanë vendosur ndalim për prodhuesit kinezë të pajisjeve 5G por tashmë janë zotuar për rregullore më të repta. Në fund të vitit 2019, qeveria italiane miratoi një ligj që krijon një “Perimetër Kombëtar të Sigurisë Kibernetike” i cili nga ana e tij prezantoi rregulla dhe procedura më të repta për të vlerësuar sigurinë e pajisjeve 5G. Gjermania përshtatet në të njëjtën kategori. Pavarësisht nga një debat i pasionuar i brendshëm, Qeveria Federale nuk pritet të ndalojë kompanitë kineze nga rrjeti i saj 5G. Deutsche Telekom tashmë ka njoftuar se do të vazhdojë të punojë me ofruesit kinezë 5G.

Të pavendosurit

Pozicionet e disa vendeve të NATO-s kanë evoluuar me kalimin e kohës, duke miratuar në mënyrë progresive një qendrim më të rreptë.

Republika Çeke nënshkroi një deklaratë të përbashkët me Shtetet e Bashkuara për sigurinë 5G në 6 maj 2020, duke deklaruar qëllimin “për të forcuar bashkëpunimin tonë në 5G” dhe për të përcaktuar nëse rrjeti është “subjekt, pa rishikim të pavarur gjyqësor, ndaj ndikimit të huaj të padrejtë”. Në mënyrë të ngjashme, pas një faze fillestare vlerësimi në janar 2020, qeveria greke ngadalësoi vendosjen e infrastrukturës 5G për shkak të “sigurisë kombëtare dhe mbrojtjes së infrastrukturës kritike të vendit”. Mbretëria e Bashkuar është një shembull tjetër. Fillimisht, në janar 2020, qeveria britanike njoftoi një mbulim prej 35 përqind për pjesëmarrjen e Huawei në “pjesën jo-thelbësore” të rrjetit 5G, ndërsa e ndalon atë plotësisht nga “pjesa thelbësore”. Më vonë,

në maj të vitit 2020, Downing Street miratoi një pozicion tjetër, duke propozuar një “Klub 5G” me 10 demokraci (vendet e G7 së bashku me Australinë, Indinë dhe Korenë e Jugut) për të krijuar furnizues alternative të pajisjeve 5G dhe teknologjive të tjera për të shmangur mbështetjen në Kinë.

Skeptikët

Shumica dërrmuese e aleatëve nuk kanë ndaluar ose kufizuar rolin e kompanive kineze në infrastrukturën e tyre 5G. Në Francë, për shembull, Orange dhe Vodafone tashmë zgjedhën Ericsson (Suedi) dhe Nokia (Finlandë) për rrjetet e tyre 5G. Sidoqoftë, të dy qeveria dhe komuniteti i inteligjencës kanë sinjalizuar se ata nuk shohin ndonjë arsye të vlefshme për të përjashtuar ofruesit e tjerë të huaj. Në mënyrë të ngjashme, qeveria belge njoftoi se do të vendoste kufizime vetëm për “furnizuesit jo të besueshëm”. Aleatë të tjerë, të tillë si Kanadaja, deri më tani nuk kanë marrë asnjë vendim për kompanitë kineze.

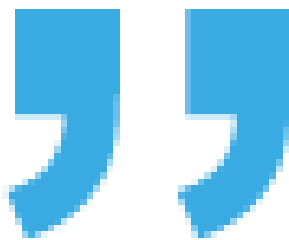
Adoptuesit e hershëm

Më në fund, një grup tjetër i vendeve kanë miratuar tashmë teknologjinë kineze 5G dhe, duke pasur parasysh kostot e larta të zëvendësimit të infrastrukturës, nuk ka gjasa të tërhiqen. Brenda NATO-s, këto janë Hungaria dhe Spanja. Sidoqoftë, disa adoptues të hershëm, megjithëse nuk janë vende të NATO-s, janë të rëndësishëm për Aleancën ose disa prej aleatëve të saj. Në Evropë, këto përfshijnë Irlandën, një anëtare të BE-së, dhe Serbinë, një anëtar i ardhshëm i mundshëm i BE-së dhe Zvicra. Midis Shteteve të Gjirit, shembuj të tjerë janë Bahreini, Kuvajti, Omani, Arabia Saudite dhe Emiratet e Bashkuara Arabe, të cilat në shkallë të ndryshme presin baza ushtarake ose personel të aleatëve të ndryshëm të NATO-s. Në Azi, Indonezia dhe Filipinet janë ndër vendet që kanë adoptuar teknologjinë 5G të Huawei.

Ku tjetër?

Diskutimi për 5G do të vazhdojë në muajt dhe vitet e ardhëshme, dhe çështja ka të ngjarë të marrë më shumë rëndësi pasi komunikimet ushtarake fillojnë të kalojnë në 5G. Në të ardhmen, veçanërisht për NATO-n, do të jetë me rëndësi qendrore të shfrytëzohen këto mundësi të reja teknologjike për komandimin dhe kontrollin, komunikimet, si dhe për qëllime të tjera. Pa komunikime 5G, do të jetë e vështirë të shfrytëzohen plotësisht të dhënat e mëdha, inteligjenca artificiale dhe informatica cloud në fushën e betejës.

“Është e rëndësishme që të gjithë aleatët të jenë të rrjedhshëm me diskutimin dhe të kuptojnë implikimet e këtij tranzicioni: në nivelet ekonomike, politike dhe ushtarake. Kjo është e nevojshme për të siguruar ofrimin e trajnimit, si dhe zhvillimin e koncepteve të reja të operacioneve dhe ndryshimet e duhura në prokurimin dhe strukturën e forcës. Në të njëjtën kohë, debati duhet të informohet nga konsideratat të shëndosha teknike, ekonomike dhe strategjike (përfshirë kohezionin brenda Aleancës). Për këtë arsye, arkitekturat modulare, në të cilat ndërfaqet e hapura mundësojnë që pajisjet nga shitësit të ndryshëm të integrohen së bashku, mund të bëhen një mundësi e vlefshme në vitet në vijim për të pajtuar kërkesat dhe konsideratat e ndryshme. Pa një lojtar të vetëm dominant, kjo zgjidhje mund t’i lejojë aleatët të arrijnë sigurinë pa cenuar efikasitetin e tyre ekonomik, të kenë qasje në një rrjet komunikimi efektiv dhe elastik pa ndërprerje të furnizimit”.

Kryeministri në detyrë i Kosovës, Avdullah Hoti, tha se kjo është ditë historike për vendin. “Përparimi i vazhdueshëm në aspektin operacional dhe profesional i Forcës së Sigurisë së Kosovës dhe përkushtimi jashtëzakonshëm i vajzave dhe djemve tanë ka bërë që FSK-ja ta fitoj besimin e partnerit tonë strategjik kryesor Shtetet e Bashkuara të Amerikës për të qenë krahë të forcave paqeruajtëse amerikane në misione ndërkombëtare paqeruajtëse”.

Përkrah Shteteve të Bashkuara

Parlamenti miraton dërgimin e FSK-së në misione paqeruajtëse

NATO do të vazhdoj të ketë rreth 4 mijë trupa paqeruajtëse në Kosovë, disa qindra prej të cilëve janë amerikanë

Me 92 vota, parlamenti i Kosovës miratoi vendimin e qeverisë për dërgimin e pjesëtarëve të Forcës së Sigurisë së Kosovës në misione mbështetëse jashtë vendit në kuadër të Ushtrisë Amerikane. Kjo është hera e parë që Forca e Sigurisë së Kosovës do të marr pjesë në një mision ndërkombëtar me Gardën Kombëtare të Ajovës, siç thuhet “në mbështetje të qëndrueshmërisë rajonale dhe operacioneve paqeruajtëse në rajonin e Komandës Qendrore Amerikane”.

Kryeministri në detyrë i Kosovës, Avdullah Hoti, tha se kjo është ditë historike për vendin. “Përparimi i vazhdueshëm në aspektin operacional dhe profesional i Forcës së Sigurisë së Kosovës dhe përkushtimi jashtëzakonshëm i vajzave dhe djemve tanë ka bërë që FSK-ja ta fitoj besimin e partnerit tonë strategjik kryesor Shtetet e Bashkuara të Amerikës për të qenë krahë të forcave paqeruajtëse amerikane në misione ndërkombëtare paqeruajtëse. Kjo mundësi që na jepet konfirmon besimin e partnerëve tanë strategjikë për rolin e Kosovës jo vetëm në sigurinë rajonale, por edhe në sigurinë ndërkombëtare”, -tha kryeministri në detyrë Hoti.

Zoti Hoti tha se me këtë vendim hidhet gurë themeli i radhës i integritetit euro-atlantik të Kosovës. “Vendimi i qeverisë së Kosovës për të dërguar FSK-në në misione paqeruajtëse jashtë vendit

tregon se Kosova mbetet e përkushtuar, që të rris bashkëpunimin me SHBA-të dhe vendet tjera aleate. Këtë mision duhet ta konceptojmë jo vetëm si detyrë në kuadër të marrëdhënieve tona ndërkombëtare, por si një konfirmim drejt rrugëtimit tonë euro-atlantik”, -tha ai. Ministri në detyrë i Mbrojtjes,

Anton Quni, tha se ky është një zhvillim shumë i veçantë për Kosovën e cila ra-dhitet në krah të partnerëve strategjik.

“Njëkohësisht është një reflektim që të shohim prapa dhe të shprehim falënderimin dhe mirënjohjen shumë të lartë për mbështetjen a pakursyer për të gjithë partnerët tanë të cilët arritën

në Kosovë 20 vjet përpara me të njëjtin mision, për të vendosur dhe ruajtur paqen dhe sigurinë në Kosovë. SHBA-të mbesin partneri ynë kryesor që në vazhdimësi kanë kontribuar dhe vazhdojnë të kontribuojnë në ngritjen e kapaciteteve profesionale dhe operacionale të ministrisë së Mbrojtjes dhe

FSK-së. Partneriteti ynë strategjik dhe mbështetja e vazhdueshme nga shteti i Ajovës është i një rëndësie të veçantë për zhvillimin e kapaciteteve të FSK-së prandaj mundësia për të kontribuar në kuadër të Gardës Kombëtare të Ajovës është njëkohësisht një mundësi dhe detyrim për të dhënë kontributin tonë në misionin e përbashkët për paqen dhe sigurinë botërore”, -tha zoti Quni.

Vendimi u mbështet edhe nga partitë opozitare të cilat ndërkaq kritikuan qeverinë për zvarritje të këtij procesi.

Në dhjetor të vitit 2018, Parlamenti i Kosovës miratoi për shndërrimin e Forcës së Sigurisë në ushtri të Kosovës. Autoritetet thonë se krijimi i ushtrisë do të jetë një proces që do të zgjasë 10 vjet dhe nuk do të zëvendësojë forcat e NATO-s që vazhdojnë të kenë rreth 4 mijë trupa paqeruajtëse në Kosovë, disa qindra prej të cilëve janë amerikanë.

MINISTRI QUNI

“Ne me forcat amerikane jemi ndjerë gjithmonë NJË”

Në kazermën “Adem Jashari” të Forcës së Sigurisë të Kosovës (FSK), sot për vizitë ishte kryeministri i Kosovës, zoti Avdullah Hoti, ku së bashku me zëvendëskryeministrin Driton Selmanaj, ministrin e Mbrojtjes, zotin Anton Quni, komandantin e FSK-së, gjenerallejtnant Rrahman Rama, Drejtorin e NALT-it gjeneral Frank Best dhe stafin e lartë të Ministrisë së Mbrojtjes dhe FSK-së, iu adresuan oficerëve, nënoficerëve dhe ushtarëve, pas miratimit nga deputetët e Kuvendit të Kosovës të vendimit për pjesëmarrjen e FSK-së në misione ndërkombëtare paqeruajtëse në kuadër të ushtrisë të Shteteve të Bashkuara të Amerikës (SHBA), konkretisht me Gardën Kombëtare të Ajovës.

Kryeministri Hoti, para ushtarëve, nënoficerëve dhe oficerëve të FSK-së dhe stafit të lartë të Ministrisë së Mbrojtjes, pos tjerash tha: “Një fillim i mbarë i vitit me këtë vendim. Për vendime të tilla duhet distancë e caktuar kohore për

të rezonuar dhe kuptuar plotësisht se sa të rëndësishme janë. Vendimin që e mori Kuvendi i Kosovës, është ndër hapat më të mëdhenj historikisht që e kemi bërë si shtet dhe si FSK, drejt integritetit të plotë të FSK-së, në strukturat euro-atlantike. Të jesh krah partnerëve tanë për ruajtjen e paqes, ku pak popuj në botë si qytetarët e Kosovës e din se sa e rëndësishme është kjo”. Në fjalën e tij, ministri Quni, duke iu drejtuar të pranishmëve, tha: “Si Ministër i Mbrojtjes, ndjehem i privilegjuar, të jam sot në këtë takim për të ndarë bashkërisht emocionin e ngjarjes më të madhe që nga legjitimitimi i mandatit ushtarak të FSK-së para dy vitesh, pra vendimit historik të djeshëm të Kuvendit të Republikës së Kosovës për dërgimin e kontingjentit të Forcës së Sigurisë së Kosovës jashtë vendit”. Ministri Quni, me këtë rast ka vlerësuar përkushtimin dhe profesionalizimin e të gjithë pjesëtarëve të FSK-së, i cili ka rezultuar me këtë sukses të jashtëzakonshëm: |”Ju, me rezultatet e jashtëzakonshme të arritura në qendrat

dhe institutet profesionale, akademitë ushtarake e kolegjet e luftës, keni dëshmuar nivel të lartë të kulturës e dijes akademike ushtarake para aleatëve tanë si garanci e fuqishme se dini dhe mund të realizoni detyra planifikuese shtabore, si dhe ato të komandimit e drejtimit strategjik të forcave e njësive operacionale”.

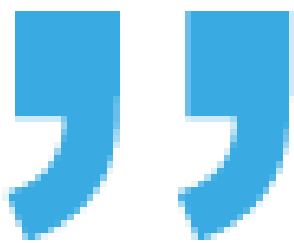
Në fund, ministri Quni, me theks të veçantë ka falënderuar bashkëpunimin e ngushtë dhe të shumanshëm me SHBA-të. “Besimi i SHBA-së, aleatit tonë të natyrshëm e shton edhe më shumë vlerën e kësaj arritje historike. Ne me forcat amerikane jemi ndjerë gjithmonë NJË. Tani me forcat amerikane, përveç zemrave e mendjeve do t’i kemi NJË edhe trupat e armët tona në misionet e shenja në shërbim të paqes, sigurisë dhe stabilitetit për mbarë njerëzimin. Ky është misioni ynë drejt përmbytjes së vizionit tonë për integritetin në NATO, respektivisht familjen euroatlantike, aty ku kemi qenë historikisht me qenien e identitetin tonë mijëvjeçar”.

Prezantohet Projekt-Strategjia e Mbrojtjes

Në Ministrinë e Mbrojtjes, organizuar nga ana e Grupit Punues për hartimin e Strategjisë së Mbrojtjes, u mbajt takimi publik në kuadër të procesit të konsultimit dhe komunikimit publik për hartimin e strategjisë përkatëse. Takimi u kryesua nga ana e Grupit punues për hartimin e Strategjisë së Mbrojtjes, kryesuar nga gjeneralmajor Gëzim Hazrolli, i cili duke shprehur mirëseardhjen dhe në fjalën e tij prezantoi kronologjinë e shkurtër të procesit të hartimit, qasjen, metodologjinë, aktet bashkëpunues vendor dhe ata këshillëdhënës ndërkombëtar, rëndësinë e projekt-strategjisë, si dhe hapat e synuar për të ardhmen. Me një prezantim të shkurtër, pjesëmarrësit në takimin përkatës, i njoftoi, anëtarë i grupit punues, kolonel Haki Hoti i cili njoftoi me përmbytjen kryesore, me theks të veçantë në parimet, qëllimin dhe objektivat e Projekt-strategjisë së Mbrojtjes. Në vazhdim, u zhvilluan diskutime shumë përmbytësore me qasje të përgjegjshme zyrtare, si dhe profesionale e akademike nga ana e pjesëmarrësve. Në takimin përkatës me diskutimet e tyre të frytshme kontribuan, kryesuesja e Komisionit për Çështjet e Sigurisë dhe Mbrojtjes, Fatmire Mulhaxha-Kollçaku, përfaqësuesi nga Zyra për Planifikim

Strategjik e Zyrës së Kryeministrit, Kushtrim Canolli, përfaqësuesi nga Sekretariati i Këshillit të Sigurisë së Kosovës, Bekim Podrimçaku, përfaqësuesi nga Qendra Norvegjeze e Integritetit për Sektorin e Mbrojtjes (CIDS), dr. Florian Qehaja, përfaqësuesit nga Qendra Kosovare për Studime të Sigurisë, Mentor Vrajolli dhe Plator Avdiu, përfaqësuesi nga Policia e Kosovës, kolonel Riza Shillova, përfaqësuesi nga Universitetit i Prishtinës, prof. Dr. Hasim Rushiti, përfaqësuesi nga Ministria e Financave, Alban Krasniqi, etj. Përveç tyre, të pranishëm ishin edhe përfaqësuesi i Zyrës së Presidentit, zyrtarët nga Akademia e Kosovës për Siguri Publike dhe Ministria e Punëve të Jashtme. Në fund, nga ana e kryesuesit, anëtarëve të tjerë të Grupit punues si dhe të pranishmëve, takimi u vlerësua shumë lartë duke u pajtuar që takimet e ngjashme të kësaj natyre dhe këtij niveli të organizohen edhe për projekte të tjera në të ardhmen.

“Jam e kënaqur të them se ushtarët e rinj më të mirë, nënoficerët dhe oficerët që do të përmbushin kriteret më të larta dhe që do të tregojnë rezultate do të kenë shansin e tyre për të punuar dhe përparuar këtu”, - tha ministrja Shekerinska.

MINISTRJA RADMILLA SHEKERINSKA

Ky është viti i trajnimit intensiv për Batalionin e Këmbësorisë së Lehtë

Trajnimet filluan në vitin 2020 së bashku me ekipet e Mbretërisë së Bashkuar dhe tani po vazhdojmë trajnimin në mënyrë të pavarur

Viti 2021 do të jetë një vit i trajnimit intensiv ditor të Batalionit të Këmbësorisë së Lehtë, në mënyrë që njësia jonë e deklaruar nga NATO, Grupi i Batalionit të Këmbësorisë së Lehtë, të arrijë gatishmërinë e plotë luftarake deri në mes të vitit 2022, kur ata do të vlerësohen sipas standardeve të NATO-s. Ministrja Radmilla Shekerinska, e cila vizitoi pjesëtarët e Armatës që janë pjesë e njësive të deklaruar nga NATO, shprehu besimin se megjithëse periudha e përgatitjes është e shkurtër dhe pritjet janë të mëdha, me udhëheqjen dhe angazhimin e ushtarëve të rinj, ata paralajmërojnë sukses. Ajo shtoi se si vitin e kaluar ashtu edhe këtë vit, investimi në këtë njësi është një përparësi.

“Në vitin 2021 ne do të vëmë theksin kryesor në kapacitetin tonë në Shtip. Këtu dhe gjatë vitit 2020, por sidomos këtë vit, ne do të sigurojmë kushte vërtet më të mira të punës, për trajnim, për përgatitje për operacionet e drejtuara nga NATO. “Prandaj, jam e kënaqur të them se ushtarët e rinj më të mirë, nënoficerët dhe oficerët që do të përmbushin kriteret më të larta dhe që do të tregojnë rezultate do të kenë shansin e tyre për të punuar dhe për-

paruar këtu”, - tha ministrja Shekerinska. Ajo shtoi se trajnimet filluan në vitin 2020 së bashku me ekipet e Mbretërisë së Bashkuar, dhe tani

ne po vazhdojmë ato trajnime në mënyrë të pavarur. “Kemi mësuar atë që mundemi nga aleatët, tani ne vazhdojmë të punojmë vetë dhe të

krijojmë një njësi që do të mbajë me krenari flamurin maqedonas, por edhe distinktivin e NATO-s”, - tha ministrja.

Ministrja theksoi se pas shumë vitesh, Armata ka një uniformë të re plotësisht të kompletuar luftarake, dhe ne ofrojmë pajisje të reja sportive për çdo pjesëtar të Armatës. Ajo theksoi se pjesëtarëve të Batalionit të Këmbësorisë së Lehtë u janë dhënë të ardhura shtesë dhe se këtë vit ne do të fillojmë me rindërtimin e dy ndërtesave në Shtip.

Shekerinska porositi se 2021 është një vit në të cilin ne do të tregojmë vendin tonë në Aleancë dhe të dëshmojmë në vepër se jemi një aleat i përkushtuar. “Nëse në vitin 2020, ngjarja kryesore pozitive për të gjithë ne ishte anëtarësimi i Republikës së Maqedonisë së Veriut në NATO, pas gati tridhjetë vitesh pritjeje, ose vrapimi në vitin 2021, fokusi i të gjithë neve në mbrojtje do të jetë ta dëshmojmë atë praktikisht dhe të tregojmë në vepër se si jemi si një anëtar i Aleancës”, - përfundoi ministrja.

GJENERALLEJTËNANT VASKO GJURCINOVSKI

Angazhim në parandalimin e kalimeve të paligjshme në kufi

Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Ushtrisë, të Maqedonisë së Veriut, Gjenerallejtënant Vasko Gjurginovski, i shoqëruar nga komandantët e Komandës së Operacioneve, Gjeneral Major Pavle Arsoski, Brigada I e Këmbësorisë, Gjeneral Brigade, Besnik Emini, Komandanti i Këmbësorisë Nënkolonel Goran Trajanoski dhe nënoficerët e parë dhe kryesorë vizituan anëtarët e Ushtrisë të angazhuar në kufirin jugor në rajonin e Gjevgjeliës.

Gjatë vizitës se tyre pranë anëtarëve të ushtrisë, që janë pjesë e Batalionit të 4-të të Këmbësorisë, gjenerali Gjurginovski i përgëzoi ata dhe vlerësoi profesionalizmin dhe angazhimin në ndihmën e

policisë kufitare në parandalimin e kalimeve të paligjshme, duke u kujdesur për sigurinë e qytetarëve

dhe sovranitetin e shtetit.

Gjatë vizitës, Shefi i Shtabit të Përgjithshëm u informua nga zyrtari i lartë përgjegjës i stafit të angazhuar për situatën aktuale në këtë pjesë të kufirit shtetëror dhe përpjekjeve për ndalimin e kalimit të paligjshëm të kufirit shtetëror në periudhën e kaluar. Në fund të vizitës, Shefi i Shtabit të Përgjithshëm dhe komandantët e njësive hëngrën një drekë të përbashkët me ushtarët.

Në muajin e kaluar, gjenerali Gjurginovski, në mbështetje të përfshirjes së Ushtrisë në ndihmën e institucioneve në parandalimin e përhapjes të virusit Covid-19, vizitoi anëtarët e të gjitha njësive të garnizoneve në të gjithë vendin.

Kazërma “Jane Sandanski

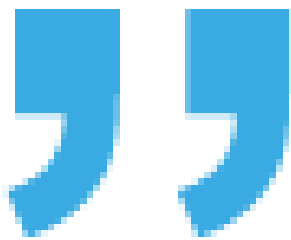
Fillon trajnimi i Batalionit të Këmbësorisë së Lehtë

Në kazemat “Jane Sandanski” në Shtip me rreshtimin e Batalionit të 2-të të Këmbësorisë nga Brigada I Këmbësorisë e Komandës së Operacioneve (CM) zyrtarisht filloi stërvitjen e njësive të deklaruar të Ushtrisë në pishinën e forcave të NATO-s.

Komandanti i Komandës së Operacioneve, Gjeneralmajor Pavle Arsoski, iu drejtua të pranishmëve, duke theksuar se zyrtarisht fillon trajnimi i Batalionit të Këmbësorisë së Lehtë, i cili do të realizohet në faza me fillimin e trajnimit për një individ dhe përfundimin e tij. Zotërimi i suksesshëm i përmbajtjes së planifikuar të planifikuar që do të realizohet gjatë vitit, e gjithë puna dhe angazhimi do të monitorohen dhe vlerësohen realisht nga secili individ i njësive.

Periudha e shkurtër prej një viti, për zotërimin e përmbajtjes së planit të trajnimit do të jetë një sfidë për të cilën komandanti i CM shprehu besim të thellë se do të kapërcehet.

Pas zbatimit të elementeve të formimit vitin e kaluar, njësia fillon me realizimin e përgatitjeve për pjesëmarrje në një nga stërvitjet më të mëdha ndërkombëtare të planifikuara në tokën maqedonase, stërvitjen “Greva vendimtare 21” dhe përgatitjet për vlerësimin e NATO-s të njësive pas CREVEL (Vlerësimi i Gatishmërisë Luftarake) në vitin 2022.

Në Universitetin Ushtarak Kombëtar (NMU) “Vasil Levski” janë shpallur gjithsej 231 vende për pranimin e civilëve për trajnim si kadetë në formë të rregullt, për marrjen e një diplome bachelor në fushën profesionale të çështjeve ushtarake në 14 specializime nga specialiteti “Organizimi dhe menaxhimi i formacioneve ushtarake në nivelin taktik”.

MINISTRI I MBROJTJES

Shkollat e larta ushtarake: 355 kandidatë për ushtrinë bullgare

Shpallet numri i vendeve për pranimin e kadetëve dhe ushtarakëve në shkollat e larta ushtarake për vitin akademik 2021-2022

Janë hapur 355 vende të lira për kadetë në tre shkollat e larta ushtarake. Të interesuarit mund të aplikojnë këtë vit. Me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes të datës 5 janar 2021, është shpallur numri i vendeve për pranimin e kadetëve dhe ushtarakëve në shkollat e larta ushtarake për vitin akademik 2021-2022.

Në Universitetin Ushtarak Kombëtar (NMU) “Vasil Levski” janë shpallur gjithsej 231 vende për pranimin e civilëve për trajnim si kadetë në formë të rregullt, për marrjen e një diplome bachelor në fushën profesionale të çështjeve ushtarake në 14 specializime nga specialiteti “Organizimi dhe menaxhimi i formacioneve ushtarake në nivelin taktik”.

Specializimet më të mëdha janë “Artileria në terren” 45 vende; “Trupat e Këmbësorisë dhe Tankeve të Motorizuara” 34 vende; “Mbrojtja Ajrore e Trupave” 29 vende; “Burimet materiale, lëvizja dhe transporti” 25 vende; “Sistemet e komunikimit dhe informacionit ushtarak-Sistemet kompjuterike dhe teknologjitë” 15 vende; “Sistemet e komunikimit dhe informacionit ushtarak-Pajisjet dhe teknologjitë e komunikimit” 11 vende. 22 vende për kadetë në 3 specializime “Inteligjenca”; “Tank dhe pajisje automobilistike”; “Burimet materiale, lëvizja dhe transporti” janë shpallur në formën e arsimit me kohë të pjeshme.

Numri i përgjithshëm i vendeve të kërkuara për vitin akademik 2021-2022 në Universitetin Kombëtar të Arsimit të

Lartë është 253. Në Shkollën e Lartë të Forcave Ajrore (VVVU) “Georgi Benkovski” janë shpallur 54 vende vetëm për trajnim të rregullt në 6 specializime. Më i madhi prej tyre është “Pilot-pilot”

25 vende, 3 prej të cilave janë për nevoja të Ministrisë së Brendshme). Janë shpallur 7 vende për specializimin “Menaxheri i Trafikut Ajror”, 6 vende secili për “Avionët dhe motorët e avio-

nëve” dhe “Pajisjet radio elektronike të avionëve” dhe të tjerë.

Në Shkollën e Lartë Detare “N. J. Vaptsarov” 48 vende janë shpallur vetëm në formë të rregullt të arsimit

për 5 specializime. Më e madhja është “Siguria Mjekësore e Forcave të Armatosura” 20 vende dhe “Operacionet Kibernetike” 11 vende. Janë shpallur 6 vende për specialitetet “Navigation” dhe “Makinat dhe mekanizmat e anijes” dhe të tjerët.

Dorëzimi i dokumenteve për pranim të hershëm për kadetë tradicionalisht fillon në janar në shkollën e lartë ushtarake përkatëse, ose në rrethin ushtarak të vendbanimit. Ndër kushtet që duhet të plotësojnë kandidatët për trajnim në shkollat e larta ushtarake janë: të ketë një arsim të mesëm; të jetë i aftë për shërbimin ushtarak; të mos ketë asnjë shtetësi përveç Bullgarisë; të mos jetë dënuar dhe të mos ketë filluar procedim penal; të mos lirohet nga shërbimi ushtarak me një sanksion disiplinor të “pushimit nga puna”; të mos vuajë nga sëmundje mendore; që nga 31 dhjetori i vitit të aplikimit të jetë në moshë madhore dhe civilët të mos jenë më të vjetër se 31 vjeç; gjatësia dhe pesha minimale, etj.

Fillon projekti për modernizimin e aeroportit

brigade Nikolai Rusev.

“Falë të gjithë specialistëve nga baza, ne po raportojmë për një vit të suksesshëm, përkundër sfidave të një natyre tjetër”, tha Komandanti i Forcave Ajrore, gjeneralmajor Dimitar Petrov. Ai vuri në dukje se duhet të ketë një azhurnim këtë vit dhe ai do të shoqërohet jo vetëm me fillimin e projekteve për modernizimin e aeroportit, por edhe në aspektin e aviacionit, ku do

të kërkohej mënyra për të rritur numrin e MiG-29 dhe trajnimin e përgatitjes e ekuipazhit të ri të fluturimit. Gjeneralmajori Petrov falënderoi për zellin, motivimin dhe mobilizimin e plotë të personelit për të kryer të gjitha detyrat gjatë vitit të kaluar, përfshirë pjesëmarrjen aktive në zhvillimin e termave të referencës në lidhje me ndërtimin e infrastrukturës së re në bazë dhe i uroi të gjithëve suksese në 2021.

Kujtohet 200 vjetori i revolucionit bullgar Rakovski

Ministri i Mbrojtjes Krassimir Karakachanov dhe ministri i Kulturës Boil Banov kanë zhvilluar më 11 shtator një konferencë për shtyp në kujtim 200 vjetorit të lindjes të revolucionit bullgar Georgi Stoykov Rakovski konferenca për shtyp u organizua nga Shefi i Akademisë Ushtarake dhe Kryetari i Komitetit Nismëtar për Kremtimin Kombëtar të Përvjetorit të Lindjes së Georgi Rakovskit, Gjeneralmajor Dr. Përfaqësues të autoriteteve lokale, anëtarë të Komitetit Nismëtar, prezantuan ngjarjet dhe aktivitetet e ardhshme kushtuar jetës dhe veprës së Rakovskit në qytetet e Sofjes, Veliko Tarnovo, Plovdiv, Sliven, Karlovo dhe Kotel.

Uzhvillua ceremonia e fillimit të trajnimit të personelit të Ushtrisë Bullgare për vitin e ri shkollor 2021, për formacionet ushtarake në përputhje me masat anti-epidemike. Komandantët e formacioneve ushtarake vunë në dukje personelit, arritjet e vitit të kaluar dhe u prezantuan përparësitë në trajnimin e ushtarakëve në 2021.

Komandanti i Forcave Ajrore, gjeneralmajor Dimitar Petrov, ndoqi analizën vjetore të trajnimit të personelit në Bazën Ajrore “Graf Ignatievo”. Komandanti i bazës ajrore “Graf Ignatievo”, gjeneral brigade Nikolai Rusev, prezantoi rezultatet e aktiviteteve të përgjithshme të personelit në vitin e kaluar, duke theksuar mirëmbajtjen dhe përmirësimin e trajnimit të fluturimit. Ai raportoi se të gjitha detyrat e planifikuara dhe ato plotësuese ishin përfunduar me sukses. Tendenca negative për të zvogëluar numrin e ushtarakëve sipas kategorive gjithashtu është kapërcyer pjesërisht. “Unë kam besim se në muajt e ardhshëm do të kemi një ndryshim cilësor në sigurimin e burimeve dhe trajnimin intensiv të fluturimit gjatë vitit”, tha gjeneral

Koordinimi i Hapësirës Ajrore Europiane

NGA: DRAGAN PAVLOVSKI

Memorandumi i Bashkëpunimit midis EUROCONTROL dhe NATO-s

Organizata Evropiane për Sigurinë e Navigimit Ajror, e njohur ndryshe si EUROCONTROL, është një organizatë ndërkombëtare e dedikuar për arritjen e menaxhimit të sigurt dhe të pandërprerë të trafikut ajror në të gjithë Evropën. Ajo u themelua në vitin 1960 dhe aktualisht ka 41 shtete anëtare me seli në Bruksel, Belgjikë

Komiteti Evropian i Koordinimit të Hapësirës Ajrore ishte përgjegjës për sigurimin e koordinimit të plotë të të gjitha kërkesave civile dhe ushtarake të hapësirës ajrore, si dhe kryerjen e stërvitjeve në shkallë të gjerë, harmonizimin e sistemeve dhe procedurave të kontrollit të trafikut ajror dhe ndarjen e frekuencave të komunikimit. Komiteti u ndihmua gjithashtu nga përfaqësues të Organizatës Ndërkombëtare të Aviacionit Civil, Shoqatës Ndërkombëtare të Transportit Ajror dhe Organizatës Evropiane të Sigurisë së Aviacionit (EUROCONTROL). Në ato vite, luhet në trafikun ajror civil dhe vonesat e shkaktuara nga kapaciteti i pamjaftueshëm i kontrollit të trafikut ajror dhe objektet e aeroportit për të trajtuar trafikun në kohë greve në shumë pjesë të Evropës intensifikuan nevojën për një koordinim më efektiv midis autoriteteve civile dhe ushtarake në mënyrë që të mundësojnë përdorimin e barabartë të hapësirës ajrore nga të gjithë pjesëmarrësit. Kjo është arsyeja pse, që nga viti 1991, takimet janë mbajtur periodikisht për koordinimin civilo-ushtarak të menaxhimit të trafikut ajror me pjesëmarrjen e anëtarëve të NATO-s dhe vendeve të tjera evropiane në një nivel të lartë.

Komiteti u krijua si forumi i vetëm për koordinimin midis përdoruesve civilë dhe ushtarakë të të gjithë hapësirës ajrore mbi Evropën kontinentale, e njohur si Konferenca Evropiane e Aviacionit Civil. Bashkëpunimi ishte parashikuar gjithashtu në drejtim të sigurisë ajrore, menaxhimit të hapësirës ajrore dhe kontrollit në kontekstin e marrëdhënieve NATO-Rusi, partneritetin e NATO-s me Ukrainën dhe Iniciativën e Evropës Juglindore. Sot ekziston një Komitet i Aviacionit i NATO-s, një organ i rëndësishëm civil-ushtarak i NATO-s, i cili këshillon Këshillin Veriatlantik për të gjitha aspektet e rëndësishme të sigurisë së aviacionit, mbështetjen për gamën e plotë të misioneve të NATO-s, koordinimin e hapësirës ajrore, aftësinë e fluturimit, integrimi i dronëve, vlerësimin e mbrojtjes kibernetike dhe kërcënimeve të tjera të mundshme ndaj sigurisë së aviacionit. Ky komision është aktiv në fushën e modernizimit, trajnimit dhe stërvitjes në hapësirën ajrore gjithnjë e më komplekse. Bashkëpunon me: Organizatën Ndërkombëtare të Aviacionit Civil (ICAO), Shoqatën Ndërkombëtare të Transportit Ajror (IATA), Eurocontrol, Komisionin Evropian, Agjencinë Evropiane të Mbrojtjes, Agjencinë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit (EASA) dhe Administratën Federale të Aviacionit të SHBA (FAA).

Duhet gjithashtu të theksohet edhe Komiteti i Mbrojtjes Ajrore të NATO-s i krijuar më parë,

përgjegjës për këshillimin e Këshillit Veriatlantik dhe Komitetit të Planifikimit të Mbrojtjes për të gjitha aspektet e mbrojtjes ajrore. Ky komitet u mundësoi shteteve anëtare të harmonizojnë përpjekjet e tyre me planifikimin ndërkombëtar në lidhje me komandën dhe kontrollin ajror, si dhe armët e mbrojtjes ajrore. Çështja e krijimit të këtij organi daton që nga viti 1994 me një dialog midis vendeve partnere nën kujdesin e Këshillit të Bashkëpunimit të Atlantikut të Veriut. Mbrojtja efektive ajrore është baza e sigurisë së Aleancës. Është siguruar përmes një sistemi kompleks, që mundëson zbulimin e avionëve dhe raketave taktike, mbikëqyrjen dhe përgjimin nga sistemet detare, ose të armatosura tokësore, ose nga avionët përgjues. Sot ky rol i përket Komitetit të Mbrojtjes Ajrore dhe Antiraketore, një organ i rëndësishëm këshillues dhe koordinues për të gjitha aspektet e mbrojtjes së integruar të ajrit dhe raketave të NATO-s me komandën dhe kontrollin ajror. Mbështet punën

e Aleancës për krijimin e aftësive të mbrojtjes raketore, përfshirë raketat balistike të NATO-s në të gjitha aspektet e mbrojtjes së integruar ajrore dhe raketore. Organizata Evropiane e Sigurisë së Aviacionit (EUROCONTROL) Organizata Evropiane për Sigurinë e Aviacionit, e njohur më mirë si EUROCONTROL, është një organizatë ndërkombëtare e dedikuar për arritjen e menaxhimit të sigurt dhe të pandërprerë të trafikut ajror në të gjithë Evropën. Ajo u themelua në vitin 1960 dhe aktualisht ka 41 shtete anëtare me qendër në Bruksel, Belgjikë.

Ekzistojnë vende të tilla të shpërndara si Instituti i Trajnimit të Navigacionit Ajror në Francë, Qendra e Trajnimit në Luksemburg dhe Qendra për Kontrollin e Lartë të Hapësirës në Holandë. Organizata punëson rreth dy mijë persona dhe punon me një buxhet vjetor prej mbi gjysmë miliardë euro. Konventa e EUROCONTROL u nënshkrua në vitin 1960 dhe u ratifikua në vitin 1963. Para hyrjes së saj në fuqi, kishte indikacione

se çështja e sovranitetit kombëtar do të komplikonte zbatimin e plotë të misionit themelues të organizatës. Plani i parë evropian për një sistem të harmonizuar të kontrollit të trafikut ajror u refuzua nga Franca dhe nga Mbretëria e Bashkuar, kryesisht për arsye të lidhura ngushtë me kontrollin kombëtar të hapësirës ajrore ushtarake. Katër anëtarët e tjerë (Republika Federale e Gjermanisë, Belgjika, Holanda dhe Luksemburgu) ranë dakord, që në vitin 1964 të krijohet një qendër të vetme ndërkombëtare për kontrollin dhe menaxhimin e trafikut ajror të hapësirës ajrore me seli në Maastricht, Holandë. Parlamenti Evropian në atë kohë shprehu shqetësimin për mungesën e marrëveshjeve të qarta ndërqeveritare për të ofruar shërbime të përbashkëta të kontrollit të trafikut ajror në të gjithë kontinentin. Prandaj, në vitin 1979, organizata nënshkroi një marrëveshje bashkëpunimi me Komisionin Evro-

pian. Konventa e rishikuar e EUROCONTROL u nënshkrua në vitin 1997, duke ripërtërirë optimizmin e organizatës për një mbështetje më të madhe politike, duke tejkaluar vizionin original të Konventës së vitit 1960. Në qershor të vitit 1998, EUROCONTROL, Agjencia Evropiane e Hapësirës dhe Komisioni Evropian gjithashtu nënshkruan një marrëveshje për të zyrtarizuar bashkëpunimin në fushën e sistemeve dhe shërbimeve të navigimit satelitor. Në këtë mënyrë, Komisioni Evropian paraqiti planin e tij për një qiell të vetëm Evropian në Parlamentin Evropian dhe këto aktivitete çuan në krijimin e Agjencisë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit. Megjithatë EUROCONTROL nuk është një agjenci e Bashkimit Evropian, BE-ja ka deleguar pjesë të rregulloreve të saj në të ashtuquajturën “Qielli i Vetëm Evropian”, i cili e bën atë organizatë qendrore për koordinimin dhe planifikimin e kontrollit të trafikut ajror për të gjithë Evropën. Vetë Bashkimi Evropian është nënshkruar i EUROCONTROL-it dhe të gjitha vendet anëtare të BE-së janë gjithashtu anëtare të organizatës. Organizata punon me autoritetet kombëtare, ofruesit e shërbimeve të kontrollit ajror, si dhe aeroportet, përdoruesit civilë dhe ushtarakë të hapësirës ajrore. Aktivitetet e tij përfshijnë të gjitha operacionet e shërbimeve të lundrimit ajror nga menaxhimi strategjik i vijimshmërisë, trajnimi i kontrollorëve, kontrolli rajonal i hapësirës ajrore, teknologjitë dhe procedurat e mbrojtura nga siguria dhe mbledhja e prurjeve nga navigimi ajror. Hapi i fundit në përfundimin e këtij procesi ishte nënshkrimi i Memorandumit të Bashkëpunimit në maj 2003 midis EUROCONTROL dhe NATO.

Sot, ata bien dakord dhe punojnë së bashku për të përmirësuar efikasitetin e fluturimit, kapacitetin e hapësirës ajrore dhe efikasitetin e misioneve ushtarake, duke marrë parasysh ekuilibrin e duhur midis nevojave ekonomike dhe kërkesave të sigurisë dhe mbrojtjes, që vijnë nga avionët luftarakë të gjeneratës së 5. Gjatë vizitës së EUROCONTROL nga Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s gjatë vitit 2019, u rikonfirmua bashkëpunimi i ngushtë midis dy organizatave të krijuar nga Memorandumi i Bashkëpunimit i nënshkruar në vitin 2003.

IDRIZ IDRIZOVSKI

Transportuesi bartës i tërësisëm amfib “Transportpanzer 1-Tpz 1” është i modifikuar në atë mënyrë që t’i kënaq edhe shumë kërkesa tjera, njëra prej të cilave është edhe të shendrohet në një transportues të blinduar me mundësi për transport të personelit deri në 14 ushtarë, të cilët ulen individualisht në hapësirën transportuese (Armata gjermane e ka kufizuar numrin e personelit që transportohet deri në 10 persona). Gjithsej 996 automjete të blinduara “Fuchs” nga të gjitha llojet u prokuruan nga ana e armatës gjermane gjatë periudhës së viteve 1986 deri në vitin 1986. Si bartës transporti, mund të bart deri në 3000 ton ngarkesë nën mbrojtje (blindim), ku ky lloj automjeti në rast nevojë, mund të shendrohet edhe në automjet të blinduar mjekësor. Sidoqoftë, transportuesi “Tpz 1” është i adaptuar edhe për shumë qëllime tjera. Vetëm armata gjermane “Tpz 1” e përdor si bartës të RASIT (RADAR de Surveillance des InTervalles) radar tokësor pulsiv doplerik në fushëbetejë, si automjet inxhinierik, si automjet për luftime elektronike (pa shkathtësi amfibe), si qendër komanduese dhe të komunikimit, si automjet për shmangien e mjeteve shpërthyesë të improvizuara për forcat ajrore gjermane dhe si automjet zbulues NBC (CBRN). Vendet tjera e përdorin llojin e mëvonshëm, duke përfshirë këtu edhe Izraelin dhe shumicën e vendeve anëtare të NATO-s. Armata e SHBA-së e miratoi automjetin zbulues NBC si “M93 Fox” që sipas të gjitha gjasave posedon mbi 300 mostra.

Llojet tjera importuese të “Transportpanzer 1” përfshijnë bartës të minahedhës 81 mm, minahedhës 120 mm, automjet të blinduar këmbësorik në të cilin janë të vendosur top 20-25 mm, të montuar jashtë në kulm. Armatimi me të cilin janë të pajisur varion varësisht rrolit të automjetit dhe shtetit përdorues. Shumica e versioneve të transportuesit janë të limituar vetëm me nga një mitraloz 7,62 mm, por versionet tjera mund të kenë mitraloz të ndryshëm 12,7 mm, ose 20 mm instalime topi tek kupolat e vogla në stacionin e jashtëm të armatimit. “Transportpanzer 2” është version i avancuar. Mund të bart ngarkesë të brendshme deri në 4 000 kg pa i humbur aftësitë e tij amfibe. Versionet e këtij automjeti janë: bartës i RASIT (RADAR de Surveillance des InTervalles), radar tokësor pulsiv doper për fushëbetejë; automjet luftarak inxhinierik; automjet për luftime elektronike, (pa aftësi amfibe); qendër komanduese dhe të komunikimit; automjet për tërheqjen e mjeteve të improvizuara shpërthyesë për forcat e armatosura gjermane; NBC-automjet zbulues (CBRN); automjete mjekësore të blinduara; bartës të minahedhësve 81 mm; minahedhës 120 mm-traktor; automjet i blinduar për dedikim të përgjithshëm; automjete luftarake të këmbësorisë me mitraloz të montuar 12, 7 mm apo top 20-25 mm.

Versioni i ri i transportuesit „Fuchs (Fox) Transportpanzer 1 6×6 “ është transportuesi i blinduar “Fuchs 2”. Automjetet janë të prodhuara nga ana e kompanisë “Rheinmetall Landsysteme” me seli në Kil dhe Kasel në Gjermani. Kompania “Rheinmetall” ka prokuruar 1236 automjete “Fuchs 1” të llojeve të ndryshme për misione të ndryshme. Automjetet janë në shërbim të armatës

“Transportpanzer Fuchs”

Transportuesi i blinduar i armatës gjermane

Transportuesi i blinduar (“Transportpanzer 1” ose “Fuchs Fox” - “Dhelfra”), u zhvilluar për të qenë transportues amfib i blinduar për bartje, me këtë rast duke përdorur edhe komponentë komerciale në dispozicion gjithmonë kur është e mundur. Pas analizave të gjata me prototipin e automjeteve, prodhim seri qendror është realizuar nga ana e kompanisë “Thyssen Heinschel” nga viti 1979 e këndej

gjermane edhe në kuadër të forcave të armatosura të Arabisë Saudite, Holandës, Britanisë së Madhe, SHBA-së, Venezuelës. Automjeti “Fuchs” shërbeu për përdorim operativ në kuadër të trupave gjermane të KFOR-it në Kosovë dhe në Maqedoni. Testimi i automjeteve “Fuchs 2” filloi në vitin 2021. Në shkurt të vitit 2005 Emiratet e Bashkuara Arabe prokuruan 32 “Fuchs NBC (Nuclear, Biological and Chemical)” automjete të zbulimit të cilat bazoheshin në “Fuchs 2”. Prokurimi përfshinte 8 automjete për detektimin e të luftuarit biologjik dhe 8 automjete për vend komandues. Automjeti i parë “Fuchs 2” NBC RC është prokuruar në shkurt të vitit 2007. Në tetor të vitit 2007, Armata e SHBA-së nënshkroi kontratë për sëndërtimin e 18 automjeteve të para nga flota e përgjithshme e 123 123 “Fuchs (Fox)” automjeteve nga konfiguracioni “Fuchs 2 NBC”. Armata gjermane gjithashtu i sëndërtoi automjetet e saj „Fuchs“.

Në shkurt të vitit 2013 kompania „Rheinmetall“ fitoi kontratë nga ana e armatës gjermane me vlerë prej 37 milion eurove për prokurimin e shtatë automjeteve “Fuchs/Fox KAI”. Automjeti “KAI” është lloji i ri i pajisur në mënyrë të veçantë për zbulimin dhe shmangien e bombave rreth rrugës, minave dhe mjeteve të tjera të improvizuara shpërthyesë. Automjetet “Fuchs2” kanë

peshë maksimale luftarake deri në 20 ton dhe janë tërësisht amfibe. Karakteristikat kryesore të avancuara të cilat janë të inkuorporuara në këtë serie janë integrimi i një motori më të fuqishëm i cili mundëson rritjen e ngarkesës së dobishme nga 4 në gjithsej 9,4 ton, varësisht versionit. Motori dhe frenat janë të avancuara në mënyrë që të Karakteristikat kryesore të përmirësuar të përfshira në këtë seri janë integrimi i një motori më të fuqishëm me shkarkime të ulëta, i cili lejon ngarkesën të rritet nga 4 tonë në një total prej 9.4 tonë në varësi të versionit. Makina dhe frenat janë azhurnuar që të përputhen me performancën më të lartë të energjisë dhe peshës.

Përmirësime të tjera përfshijnë sistemin e automjeteve digjitale CAN-Standard SAE J 1939 dhe një sistem qendror të inflacionit të gomave. Kabina është mjaft e madhe me një kapacitet magazinimi prej 10.5m³ për të akomoduar një sërë sistemesh për nevojat e misionit. Familja e automjeteve

“Fuchs2” përfshin automjetin anti-ajror NBC, zbulimin C4I, komandën, komunikimin dhe inteligjencën, C3I, transportuesit e mortajave dhe automjetet e luftës elektronike. Automjetet “Fuchs2” mund të pajisen me një sërë sistemesh të armatosura, përfshirë kupolën “Rheinmetall E8”, ose stacionin e dritës RHS 609 Rheinmetall.

Stacioni i armatosur RLS 609 mund të pajiset me një granatëdhës 12, 7 mm ose 40 mm për vetëmbrojtje kundër automjeteve të lehta të blinduara dhe sistemeve ajrore të armikut. RLS 609 siguron nivel të ulët të zhurmës së plasaritjeve dhe përqendrim minimal të monoksidit të karbonit. Stacioni RLS 609 që funksionon në distancë është i pajisur me një aparat fotografik CCD, një ekran me kristal të lëngët dhe një kontroll levë për funksionimin e stacionit të armatosur nga brenda automjetit. Trupi prej çeliku monokok siguron mbrojtje të plotë 360 ° ndaj plumbave të blinduar 7.62 mm. Dritaret prej xhami dhe blloqet e pamjes sigurojnë të njëjtin nivel mbrojtjeje si lëvore. Dritaret e blinduara të qitjes mund të drejtohen nga brenda automjetit. Komploti shtesë i blinduar i siguruar nga IBD Deisenroth Engineering siguron mbrojtje ndaj municioneve të blinduara 12.7 mm dhe 14.5 mm, fragmente artilerie, mina anti-tank dhe anti-personel.

Paketa e blinduar me hark të përparmë pasiv siguron mbrojtje ndaj granatave 30 mm (shpuarja e blinduar e hedhur sabot-APDS). Automjeti mund të jetë i pajisur me një intercom dhe një sistem për pamje gjatë natës radio për shoferin dhe komandantin, një sistem të integruar të pozicionimit global dhe një pajisje të navigimit të automjetit. Hyrja në stacionin e shoferit bëhet përmes dy

dyerve anësore të hyrjes. Ushtarët kanë qasje të shpejtë në stacionin e ekuipazhit përmes dy dyerve të pasme që hapen jashtë, ose përmes devijës së pasme të hyrjes-daljes, e cila funksionon elektrikiisht. Ekuipazhi dhe shoferi mund të përdorin të dy hapjet e vendosura në catinë e automjetit. Me paketën amfibe opsionale, automjeti është në gjendje të hyjë dhe të dalë nga uji përmes shpateve të pjerrëta dhe është plotësisht amfib. Pjesa e pasme e automjetit është e pajisur me dy helikë “Schottel”, të cilat mund të rrotullohen 360 ° dhe të lejojnë një shpejtësi uji prej 10 km/h. Automjeti mund të jetë i pajisur me një sistem mbrojtjeje (NBC-Nuclear, Biological and Chemical). Transportuesi i blinduar Fuchs2 përdor një numër komponentësh automobilistikë të provuar dhe të disponueshëm në treg. Mundësohet nga motori me naftë MTU 6V 199 TE20, i cili zhvillon 425 kf dhe plotëson standardet e emetimit të EURO III, i pajisur me injeksion të drejtpërdrejtë të karburantit, shkarkim të turbulluar, ftohje të lëngshme dhe sistem elektronik të menaxhimit të motorit. Fuqia e motorit është 15.kE në 1.800 rpm. Transmetimi me gjashtë shpejtësi, plotësisht automatik ZF 6 HP602 ka një bllokues të integruar, transmetim primar STV 502 dhe transmetim sekondar STU 13000. Akset e “Fuchs2” janë azhurnuar për të mbajtur më shumë ngarkesë në rrota, shoferi mund të aktivizojë bllokimin diferencial gjatësor dhe tërthor ndërsa është në lëvizje.

Valvula e tretë e kontrollit të presionit të boshtit parandalon bllokimin e boshtit gjatë manovrave që përfshijnë frenimin emergjent. Drejtimi kontrollohet përmes transmetimit LS7FS Daimler Chrysler dhe lidh shufrat e drejtimit me dy boshtet e para. Gomat radiale 14,00-20 mund të pajisen me një “sistem të sheshtë drejtimi” të futur brenda. Sistemi Qendror i Inflacionit të Gomave CTIS siguron që “Fuchs 2” të ruajë lëvizjen e tij në rast të dëmtimit të një, ose të gjitha gomave. Sistemi i karburantit përfshin dy rezervuarë të padepërtueshëm, të vetë-mbyllur, të montuar anash në trupin e salduar në shtëpitë e çelikut të mbrojtur. Automjeti ka një sistem elektrik 24V me 4 bateri 200Ah dhe një generator 6.5kE.

Sistemi elektrik digjital “CAN standard SAE J 1939” ofron të dhëna për gjendjen e automjetit dhe detajet e dështimit të përbërësve të sistemit të informacionit të drejtuesit. Shoferi është i pajisur me (Sistemi i Informacionit të Shoferit-DIS), i cili siguron ndjekjen e statusit në internet dhe identifikimin e defektit. Duke filluar nga viti 2007, e deri më sot, janë prodhuar më shumë se 330 automjete dhe janë porositur mbi 1000 të tjera. Operatorë të këtyre automjeteve janë Gjermania, Algeria, Emiratet e Bashkuara Arabe dhe Kuvajti.

SpaceX lëshon në hapësirë satelitin e ri turk 5A

Kompania amerikane SpaceX ka lëshuar satelitin turk të komunikimit në orbitë. Raketa "Falcon 9" e kompanisë teknologjike u lëshua nga "Space Launch Complex 40" në Stacionin e Forcave Ajrore Cape Canaveral në shtetin amerikan të Floridas, duke mbajtur satelitin Turksat 5A.

Sipas Ministrisë së Transportit dhe Infrastrukturës së Turqisë, sateliti do të vendoset në orbitë në katër muaj, kurse me shërbime do të fillojë në gjysmën e dytë të vitit 2021. Ministria shtoi se të drejtat kombëtare të frekuencës dhe orbitës janë të garantuara për 30 vitet e ardhshme. Misioni shënon lëshimin e parë në vitin 2021 për kompaninë SpaceX.

Duke folur para lançimit, zv/ministri turk i Transportit dhe

Infrastrukturës, Ömer Fatih Sayan, e quajti Turksat 5A "një nga satelitët e gjeneratës më të re që na japin mundësinë të përmirësojmë aftësinë tonë në hapësirë".

"Me Turksat 5A, ne së pari do të mbrojmë të drejtat tona të orbitës dhe do të sigurojmë shërbime tregtare me anë të transmetimit dhe komunikimit, veçanërisht shërbimet e internetit me Ku-band në zonat rurale", - u tha Sayan gazetarëve para qendrës së misionit të kontrollit të kompanisë SpaceX në Cape Canaveral.

Sayan tha se do të duhen rreth 140 ditë, që Turksat 5A të hyjë në orbitën e saj. Pastaj sateliti do të testohet për një muaj. Ai do të kontrollohet në strukturën Turksat në kryeqytetin Ankara.

Zhvillime të reja për shkencëtarët dhe astronautët

Kozmosi, ja çfarë pritët më 18 shkurt deri 31 tetor 2021

Këtë vit pritët të ketë shumë misione emocionuese, duke përfshirë edhe teleskopin hapësinorë, që është një mision që është vonuar prej shumë kohësh.

Ja çfarë na pret për vitin 2021: Ulja në Mars-Ky vit do të ketë 3 misione në Mars, dy prej të cilëve do përfshijnë ulje në sipërfaqen e Marsit. Me datën 18 shkurt, NASA do të ulë një prej robotëve të tyre në sipërfaqe të planetit në kërkim të jetës së mëparshme në Mars. Një robot tjetër i krijuar nga shkencëtarët kinez do të mbërrijë në prill, dhe një tjetër nga Emiratet Arabe do të hyj në atmosferë në shkurt.

Teleskopi hapësinorë i James Webb-Pas shumë vonesave, në vitin 2021 teleskopi hapësinorë i James Webb do të dërgohet në hapësirë. Ky teleskop është pasardhës i teleskopit Hubble, dhe do të niset në hapësirë me 31 tetor 2021. Ky teleskop do të pozicionohet rreth 1.5 milionë km larg tokës. Më shumë anije kozmike do të lëshohen nga Toka. Në fillim të 2021 pritët një fluturim i ngjashëm me atë të prototipit SN8, kur prototipi SN9 do të bëjë fluturime testuese, dhe shpresojnë që këtë herë do të arrij të bëjë uljen siç duhet. Kjo anije kozmike ka për qëllim të dërgojë njerëz në Mars. Elon Musk ka thënë se është 80-90% i sigurt se ky prototip do ia dalë.

Raketa të reja përpos anijeve kozmike, në vitin 2021 ne gjithashtu do të shohim disa raketa tek nisen me sukses për herë të parë. Më e rëndësishme është SLS e NASA, që ka për qëllim të dërgojë njerëz në Hënë në vitin 2024.

Boeing do të nisë njerëz nga toka-Kompania Boeing kishe pasur në plan të dërgoj njerëz në hapësirë në vitin 2019, mirëpo si pasojë e disa problemeve gjatë testimeve, plani u shty. Besohet se testimet do të jenë të suksesshëm, dhe nisja do të bëhet gjatë 2021.

SpaceX do të marrë anëtarë të rinjë-SpaceX do të pranojë grupin e tretë me astronaut në mars të vitit 2021. 4 astronaut do të nisen në mars, dhe gjithashtu një skuadër tjetër komercialiste do të niset në tetor të vitit 2021, ku besohet se edhe Tom Cruise do të jetë në bord. Misionet në Hënë-Disa misione në Hënë priten të zhvillohen këtë vit. Njëri prej tyre, në korrik do të ketë ulje në Hënë, në regjionin e quajtur Lacus Mortis. Gjithashtu edhe India do të bëjë nisjen e parë për në Hënë këtë vit.

Ulja në Mars-Ky vit do të ketë 3 misione në Mars, dy prej të cilëve do përfshijnë ulje në sipërfaqen e Marsit. Me datën 18 shkurt, NASA do të ulë një prej robotëve të tyre në sipërfaqe të planetit në kërkim të jetës së mëparshme në Mars. Një robot tjetër i krijuar nga shkencëtarët kinez do të mbërrijë në prill, dhe një tjetër nga Emiratet Arabe do të hyj në atmosferë në shkurt.

KALIFORNI, 8 janar /ATSH-ANSA/ – Për shkak të pandemisë, viti 2020 na dukej se nuk do të mbaronte kurrë, por në të vërtetë ai iku, me 28 ditë me kohëzgjatjen më të shkurtër të regjistruar ndonjëherë në 50 vitet e fundit: ky është një ndryshim i rendit të milisekondave, për shkak të faktit se nga verën e kaluar, Toka rrotullohej rreth boshtit të saj më shpejt. Kjo demonstron nga matjet ultra-precize të orëve atomike të përdorura nga Shërbimi Ndërkombëtar i Rrotullimit të Tokës dhe Sistemeve të Referencës (IERS) në Paris. Nëse trendi do të konfirmohet edhe për 2021, një vëmendje mund të përdoret për të sinkronizuar orët me lëvizjen e planetit, që do të thotë të heqësh një 'sekondë të brishtë'.

Që kur u konstatua në vitin 1972, janë shtuar 27 sekonda brishtë (e fundit në 2016) për të rindërtuar orët me rrotullimin disi "dembel" të Tokës, por në vitet e fundit planeti duket se ka ndryshuar ritëm: një dukuri që duhet të merret parasysh, pasi që satelitët dhe telekomunikacioni kërkojnë orë të sinkronizuara në mënyrë perfekte.

Ekzistojnë disa variabla që ndikojnë në shpejtësinë e rrotullimit: lëvizjet e bërthamës së tokës, ndryshimet në presionin atmosferik, erërat, rrymat oqeanike. Kombinimi i këtyre faktorëve mund të bëjë që gjatësia e ditës, me-

KOZMOS Toka rrotullohet më shpejt, ditë me të shkurtra në 2021

satarisht 86,400 sekonda (24 orë), të ndryshojë me disa milisekonda, siç u vu re pas futjes së orëve atomike në vitet 1960.

Nga viti 1973 deri në vitin 2019, dita më e shkurtër u zbulua të jetë 5 korriku 2005, kur rrotullimi i Tokës mori 1.0516 milisekonda më pak se zakonisht. Ky rekord u mund 28 herë në vitin 2020. Dita më e shkurtër ndonjëherë ishte 19 korriku

2020, kur Toka rrotullohej në vetvete duke marrë 1.4602 milisekonda më pak se zakonisht.

Nëse trendi konfirmohet gjithashtu në muajt e ardhshëm, 2021 mund të bëhet një nga vitet më të shkurtra në dekadat e fundit, me ditë që zgjasin mesatarisht 0,05 milisekonda më pak se 86,400 (24 orë): në fund të vitit, orët atomike mund të grumbullojnë një vonesë prej 19 milisekondash.

KONTINGJENTI I 8-TË EOD NISËT PËR LETONI

Kontigjenti me 21 ushtarakë do të shërbejë 6 muaj në Camp Adazi

Më 8 janar 2021, kontingjenti i 8-të EOD i Komandës Mbështetëse, i mirëtrajnuar për asgjësimin e municioneve të rrezikshme u nis drejt Letonisë, ku do të shërbejë për rreth 6 muaj në Camp Adazi, si pjesë e grup-batalionit të udhëhequr nga forcat kanadeze.

Grup-batalioni i NATO-s në Letoni përbëhet nga mbi njëmijë trupa nga Shqipëria, Kanadaja, Republika Çeke, Islanda, Italia, Mali i Zi, Polonia, Sllovakia, Sllovenia dhe Spanja. Batalioni ka mision parandalimin dhe, nëse është e nevojshme, mbrojtjen e Letonisë nga çdo agresion i mundshëm.

